Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 91 (17214) | 1986 оной апрелиин 18, пятница | Сэн 3 мүн.

Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Мүнөө үеын хүсэн түгэлдэр, нүлөө ехэтэй хүсэн — дэлхэйн социализм мандаха болтогой! Социалис хани харилсаата нэгэдэл бэхижэг лэ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИИН ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

БЕРЛИН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци СЕПГ-гэй ЦК-гай уряалаар СЕПГ-гэй XI съездын хүдэлмэридэ хабаадахаяа апрелиин 16-да эндэ ерэбэ.

СЕПГ-гэй ЦК-гаи Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Г. Аксен, И. Герман, Х. Долус, Х. Зиндерман, Г. Клайбер, Э. Кренц, В. Кроликовский, И. Мильке, Г. Миттаг, Э. Мюккенбергер, А. Нойман, Г. Тиш, В. Фельфе, К. Хагер, Г. Шабовский, В. Штоф, В. Яровинский, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд В. Вальде, И. Ланге, З. Лоренц, М. Мюллер, Г. Мюллер, Г. Шюрер, В. Эберляйн гэгшэд делегациие угтаа.

* * *

Энэ үдэр М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегаци В. И. Ленинэй памятнигай, Э. Тельманэй памятнигай дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табиба. Сэсэгүүдые табилгын үедэ Э. Хонеккер, ГДР-эй бусад хүтэлбэрилэгшэд байлсаа.

М. С. Горбачевые, Э. Хонеккерые, КПСС-эй делегациин гэшүүдые, ГДР-эй партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэдые Берлинэй хүн зон халуунаар амаршалба. Пионернүүд-тельмановецүүд, Залуушуулай Сүлөөтэ Немец Союзай гэшүүд тэдэнэртэ баглаа сэсэгүүдые барюулһан байгаа. Бидэнэр В. И. Ленинэй, Э. Тельманэй захяа заабаринуудые нангинаар сахихабди, бэелүүлхэбди гэжэ республикын залуу үетэнэй түлөөлэгшэд мэдүүлбэ.

Немец газар дээрэ социализмын үндэһэ һуурине табигшадай ёһотой халаан республика дотор ургаа гэжэ М. С. Горбачев залуушуултай хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. ГДР-эй залуу үетэнэй эдэ алдарта ёһо заншалнуудаа арьбадхаха, шэнэ байдал байгуулгада ехэ амжалтануудые туйлаха байһандань найданабди гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. ГОРБАЧЕВОЙ эльгээһэн бэшэг

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Ливиин революциин хүтэлбэрилэгшэ М. Каддафида ниимэ удхатай бэшэг апрелиин 15-да эльгээбэ:

Хүндэтэ нүхэр Муамар Каддафи,

Американ империализмын зэрлиг дээрмэдэхы харата ябуулгада дайрагдаһан хани барисаата Ливиин арадта, Танда өөртэтнай Советскэ Союзай хүтэлбэриин, бүхы совет хүнүүдэй үмэнэһөө һаналаа нэгэдэжэ байһанаа Ливиин Джамахиридэ тохёолдоһон эдэ хүндэ хүшэр үдэрнүүдтэ мэдүүлхые хүсэнэб. Американ авиациин зэрлиг муухай добтолгоһоо Ливиин хүн зоной алуулһанһаа уламжалан гүнзэгы сэдьхэлэй шаналал гашуудалаа мэдүүлжэ байһыемнай хүлеэн абыт.

США-гай ээрхэг түримхэй шэнэ зэбсэгтэ ябуулгаһаа уламжалан, манай залан сэхэ хараа бодол Совет правительствын мэнэ һаяхан толилогдоһон мэдүүлгэ соо тодо һонороор найруулагданхай. Ниимэ юумэ нэмэхэ шухала гэжэ тоолоноб.

Ливидэ эсэргүү үйлэ хэрэгүүдэй аюултай хүгжэлтые зайсуулан сарахын тула СССР-эй зүгһөө олон тоото алхам хэгдэһэн байгаа. Танда һайн мэдээжэ сэдьхэл бодолой, политическэ, дипломатическа болон сэрэгэй дэмжэлгэ хани барисаата Ливидэ үзүүлхэһээ гадна, Ливидэ эсэргүү США-гай политика үргэлжэлүүлгын аюултай хойшолонгууд Дундада далайн оршонһоо гадна, бүхы уласхоорондын байдалда уршаг тойбо татаха байна гэжэ американ захиргаанда урьдшалан һануулгануудые нэгэнтэ бэшэ хээ һэмди. Үйлэ хэрэгүүдэй ниимэ хүгжэлтэ совет-американ харилсаануудта хангалтагүй муугаар нүлөөлхэдөө болохо юм гэжэ бидэ мүн лэ мэдүүлээ һэмди.

Дэлхэй дээрэхи политическэ байдалые улам орёо түгшүүрилтэй болголгые зайсуулан сараха зорилготой манай уряануудые Вашингтон тообогүй. Тиигэжэ США уласхоорондын түгшүүрилые улам шахардуу шанга болгоһон, булимтархы һанаашалгануудаа бэелүүлхын тула олон миллион хүнүүдэй хуби заяанда хайша хэрэгээр хандажа байһанаа үшөө дахин харуулба. «Уласхоорондын терроризмда» эсэргүүгээр тэмсэнэбди гэжэ хуурмагаар мэдүүлэн, США-гай хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй терроризмын политикые, «неоглобализмын» ээрхэг түримхэй доктриные баримталан бэелүүлжэ байһанаа үшөө дахин баталба.

Ливидэ зэбсэгтэ добтолго хэхэдээ, американецууд зорилгонуудаа бэелүүлжэ шадабагүй. Тад һөөргэ, энэ ээрхэг түримхэй ябуулгань революционно хүтэлбэреэ нягтаар тойрон жагсаһан Ливиин арадай нэгэдэлые улам бүри батадхаһан, Сентябриин 1-нэй революциин түрүү туйлалтануудые саашадаашье батаар сахин хамгаалхые, уласхоорондын оршон байдалда империализмда эсэргүү бэеэ дааһан байдалай хараа шэглэлээ бэелүүлхые тэдэнэй шиидэнхэй байһыень улам дээшэлүүлбэ. Эрхэ сүлөөдэ дуратай Джамахириин зоригые мохоожо, үбдэг дээрэнь һүгэдүүлхэ гэһэн Вашингтоной найдал буруу һүргэгдэһэн, харин США өөрөө моральнб-политическэ ехэ урагшагүйдэлгэдэ ороһон байна.

Ливиин амгалан тайбан хото городуудта американ авиациин бандит ёһоор добтолгонууд совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэл доһолгобо, дурыень гутааба. Бэеэ дааһан байдалтай араб гүрэндэ эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэс табиха гэһэн эрилтэнүүдтэйгээр тэдэнэр хандана.

Уласхоорондын оршом соо бидэ эдэбхитэй ябуулганууды хэжэ байнабди. Бидэ американ захиргаанда эсэргүү эрид шууд эсэргүүсэлтэ хэжэ байһанаа мэдүүлээд, Ливидэ зүрюу ээрхэг түримхэй тэрэнэй политика дары болюулха эрилтэ үшөө дахин табинабди. Ливидэ добтолхын тула тэрэнэй газар дээрэхи американ баазануудые хэрэглэхэ зүбшөөл үгэһэн Великобританиин правительствода зохихо һануулга хэбэбди. Тэрээнһээ гадна, бидэ Ливиин Джамахирине эдэбхитэйгээр дэмжэхэ уряатайгаар ехэ ехэ араб болон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудта хандабабди.

Энэ талаар абаһан бүхы ябуулгануудаа бидэнэй аха дүү социалис гүрэнүүдтэй тааралдуулан зохилдуулжа байһамнай элитэ.

Манай үнэн зүрхэнһөө һаналаа нэгэдэжэ байһые Танда, нүхэр Каддафи, Ливиин бүхы арадта үшөө дахин баталха зуураа, Ливиин өөрыгөө хамгаалгые саашадань бэхижүүлхэ талаар абаһан уялгануудаа Советскэ Союз саашадаашье шууд сэхээр бэелүүлхые хараална гэжэ найдуулхые хүсэнэб. Харин энэмнай мүнөө танай орондо тохёолдожо байһан оршон байдалда онсо шухала удха шанартай гэжэ бидэ ойлгонобди.

Үнэн зүрхэнһөө хүндэлэгшэ М. ГОРБАЧЕВ.

КПСС-эй обкомдо

ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭГДЭЭШЬЕ ҺААНЬ...

Республикын промышленностиин, транспортын 1986 оной түрүүшын кварталай хүдэлмэриин дүнгүүд болон байгша оной түсэб, уялгануудые урагшатай дүүргэхэ тухай асуудалаар партиин горкомуудай, райкомуудай секретарьнарай, таһагые даагшанарай зүблөөн КПСС-эй обкомдо үнгэргэгдэбэ.

Республикын Статистическэ управлениин начальник **Ф. И. Ченкиров** энэ асуудалаар дэлгэрэнгы мэдээсэл хэбэ. Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн эршэтэ мүрысөөн, энэ үеын политическэ болон ажалай дэбжэлтын оршон байдал гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэлгэдэ һайнаар нүлөөлөө. 1985 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 8,6 процентээр ургаа, түсэбһөө гадуур 7,7 миллион түхэригэй продукци худалдагдаа. Тиигэжэ промышленностьда бүхыдөө түсэбтэ даабаринууд, социалис уялганууд сүм бэелүүлэгдэбэ. Үйлэдбэриин ургалтын 90 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаһан байна. Электрын элшэ хүсэ, булад, гадар трикотаж хубсаһа, эдеэ хоолой зарим зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха талаар, модо зөөлгөөр түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ.

Гэхэтэй хамта 12 предприяти продукци худалдаха талаар түсэбөө дүүргээгүй. Хүдөөгэй 20 районой гурбаниинь арбан хоёрдохи табан жэлэй эхинһээ гээгдэлдэ ороо. Хэлсээтэ уялгануудай ёһоор продукци худалдаха түсэбөө 34 предприяти дүүргээгүй. Тиигэжэ 8,8 миллион түхэригэй продукци үгтөөгүй байха юм. Тэрэ тоодо Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхай, «Электромашина» завод, «Забайкаллес» нэгэдэл, ЛВРЗ, гадар трикотаж хубсаһанай фабрика гэхэ мэтэ предприятинууд энэ түсэбөө бэелүүлжэ шадаагүй.

Партиин XXVII съезд дээрэ продукциин шанарта шанга хиналта хэхэ гэжэ заагдаа гээшэ. Мүнөөдэрэй байдалые абаад харабал, дээдэ шанартай продукци үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэлгэ оройдоол 86,6 процентдэ хүргэгдөө гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеын дүнгүүдһээ бүри доогуур болоно. Эндэ гол түлэб «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэхөөр продукци тон багаар гаргаһанай хойшолон бии.

159 миллион түхэригтэ арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргагдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, дүнгүүдынь 6,5 процентээр доошолһон байна. Хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, «Бурмясопром» нэгэдэл, «Забайкаллес» нэгэдэлэй зарим предприятинууд, онсолбол, Клюевскэ, Хандагатайн, Хандагайн леспромхозууд энэ талаар бирагүйгөөр хүдэлжэ гараа. Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, парткомууд эмхидхэлэй, үзэл сурталай политическэ хүдэлмэриин хэмжээе партиин съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан ябуулхын тула гүйсэд оролдолго гарганагүй гэжэ эдэ баримтанууд гэршэлнэ бшуу.

Түрүүшын кварталай дүнгөөр гээгдэлдэ ороһон районуудай түлөөлэгшэдтэ үгэ үгтэбэ. КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой секретарь **В. П. Бартуков** районой экономикодохи байдал тухай хөөрэхэдөө, горно-геологическа эрхэ байдалай орёо болоһониинь «Гусиноозерская» шахтада бэрхэшээл ушаруулаа гэжэ тайлбарилба. Холбоолжоной шулуун нүүрһэнэй уурхай, автобаза хоёрые ажахын тоосооной нэгэдэмэл гуримда оруулха талаар хүдэлмэри эхилэнхэй. Энээнэй гүйсэд бэелүүлэгдэбэл, гээгдэлһээ гараха арга олдохо. Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа заводойхид 450 мянган түхэригэй продукци үгөөгүй. Мүнөө үедэ бүхы цехүүдэй һэльбэн шэнэдхэлгэ эндэ дүүргэгдэжэ байнхай. Жэлэй тэн багаар түсэб дүүргэлтын замда орохоор хараалнабди гэжэ нүхэр Бартуков үгэеэ түгэсхэбэ.

Удаань партиин Кабанскын райкомой секретарь **И. И. Евтеев** үгэ хэлэхэдээ, Байгалай модоной бааза районой экономикые хойшонь татана гэбэ. «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэн хэлсэжэ, эмхидхэлэй хэдэн хэмжээн бэелүүлэгдээ. Март һарада һайн талын хубилалтанууд үзэгдэбэ. Тиимэһээл саашадаа эдэ предприятинуудай абаһан эршэеэ алдахагүйнь тула саг үргэлжын туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байхабди гэжэ найдуулба.

КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь **В. И. Желаев** тоосоходоо, район бүхыдөө продукци худалдалгын, ажалай бүтээсын талаар түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргээ гэжэ мэдүүлбэ. Түсэбһөө гадуур 1 миллион 88 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалгын түсэб 105,3 процентдэ хүргэгдөө. Гэбэшье шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Ажалай журам һайжаруулга һаһаһанда хүрэнэгүй. Үйлэдбэриин «Буржелезобетон» нэгэдэл, һэрюун унданай, хилээмэнэй 2-дохи заводууд ажалай бүтээсын талаар түсэбөө дүүргээгүй.

Промышленна предприятинууд вагонуудай түргэн эрьесые хангалгада хайша хэрэг хандана, тиимэһээ вагонуудай хооһоор ябаха, миин байха ушар олошороо. Энэ талаар аяар 2,5 часаар тусхай нормативһаа хойнотобобди гэжэ КПСС-эй обкомой транспорт болон холбооной таһагые даагша **В. А. Уланов** энэ асуудалаар үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. Автомобильна транспортда шэнгэн түлишэ алмаха тушаа асуудал мүнөөдэр тон хурсаар табигдана. Илангаяа «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ бэрхэтэй байдал тохёолдоо. Алмалтын аргаар ургалта туйлаха гэһэн эрилтые бэелүүлхэнь бэрхэтэйшье һаань, ондоо арга зам үгы гэжэ нүхэр Уланов суглаагшадта һануулба.

КПСС-эй обкомой промышленностиин таһагые даагша **Л. П. Табалаев** түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, гүрэнэй түсэб хангалтагүй бэелүүлгэтэй эбсэнги байха сагнай дүүрээ, мүнөө бүхы ажалша коллективүүд хурдадхалгын хараа шугам баримталан, хүдэлмэреэ тодоор эмхидхэхэ ёһотой гэһэн тобшолол хэбэ. Арбан хоёрдохи шэнэ табан жэлдэ найдамтай үндэһэ һуури табигдаха ёһотой. Энэмнай хэдаа түрүүшын үдэрнүүдһээ эхитэй. Нэн түрүүн ажахын хүтэлбэрилэгшэд эрид хубилалтын эрилтын ёһоор хүдэлмэреэ эрхилхэ, үндэр харюусалгын мэдэрэлтэй болохо зэргэтэй. Мүнөөдэр түсэб дүүргэлтые бүхы дээрэнь шэнжэлэн харахадаа, продукциин шанар, алмалта, арьбалалта заатагүй хараада абтаха ёһотой. «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүдэлмэри һайжараа, продукци худалдаха талаар кварталай түсэб дүүргэгдээ. Гэбэшье майн 1 болотор жэлэй түсэбэй 55 процентые бэелүүлхэ талаар дэлгэрһэн мүрысөөнэй даабаринуудые 16 леспромхозой 13-ниинь бэелүүлээгүй. Нэгэдэл бүхыдөө энэ талаар 2 сүүдхээр хойнотожо ябана. Эндэ сагай эрхэ байдал, саһанай хайлалга, хүбшын харгыдахи шабар шабха нилээд һаад ушаруулһан байна. Нэгэдэлдэ, хажуу тээһээ нэмэлтэ хүсэ эмхидхэжэ, туһалха арга боломжо хэрэглэгдэхэ ёһотой гэбэ. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зохёохы үүсхэлыень дэмжэхэ, ульһа заличиень бадаргааха гээшэ тон шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Хэрбээ эдэбхиинь дээшэлүүлээгүй, үйлэдбэридэ хандасыень хубилгаагүй һаа, хурдадхалга тухай бодомжолхонь бэрхэтэй бшуу. Предприятинуудые һэльбэн шэнэлэлгэһээ, техническэ талаар зэбсэгжүүлгэһээ гадна бии байгаа оньһон техникээ, гол хэрэгсэлнүүдээ, мүнгэ зооришн нөөсэнүүдые бүри ашаг үрэтэйгөөр, гамтай зүбөөр хэрэглэхэ зорилго урдамнай табигдана гэжэ Л. П. Табалаев тобшолбо.

Г. ДАШЕЕВА,
манай корр.

«КОММУНИС СУББОТНИК УРЯАЛНА»

ДААБАРИНУУД ТОДО

—Ленинскэ коммунис субботнигто бэлэдхэлэй хүдэлмэри районоймнай ажалша коллектив бүхэндэ үргэнөөр хэгдэжэ байнхай, — гэжэ КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь В. И. Будаев хөөрэнэ.—«Улаан субботын» үдэр 11 мянга гаран хүн эмхитэй гуримтайгаар гаража, газар тарялангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэридэ, районой түбтэ һургуулиин барилгада болон бусад объектнүүдтэ эгээл үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха. Барилгын «Бурятводстрой» управлениин нүүдэл- оньһожоруулагдамал колоннын коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, субботнигые габшагай ажалаараа тэмдэглэе гэһэн уряа район дотороо гаргаа һэн. Тэдэнэрэй гаргаһан үүсхэлые бусад коллективүүд халуунаар дэмжэһэн байха юм.

«Бурятводстрой» управлениин нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын барилгашад районой хүдөө нютагуудта олон объектнүүдые барижа, нилээд мэдээжэ болонхой. Эндэхи хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд субботнигой үдэр габшагайгаар ажаллахын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байнхай. 148 хүн субботнигто гаража, 7,3 мянган түхэригэй барилга- хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ, газарай хүрьһэ һайжаруулха, мүн тосхоной үйлсэнүүдые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэридэ хабаадалсаха юм. Арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада колоннын коллектив 650 түхэриг дамжуулха гэжэ шиидээ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо коммунис субботник үнгэргэхэ талаар штабые парткомой секретарь В. Г. Дабаев хүтэлбэрилнэ. Штабай гэшүүд субботнигой үдэр хэгдэхэ хүдэлмэриин хэмжээе тодорхойлжо, звено, бригада бүхэндэ даабаринуудые үгөө. Бүхыдөө колхозой ажалшад арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 2600 түхэриг оруулха юм. Энэ үдэр тэдэнэр хабарай тарилгада үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхэ, барилгашад хүүгэдэй саад бариха юм. Барагханай дунда һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад ойдо һургааг бэлэдхэхэ.

Бүхыдөө районой ажалшад субботнигой үдэр хүдэлжэ олоһон 25 мянган түхэриг арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада дамжуулхаар хараалба.

Д. АМОГОЛОНОВ.

НЭГЭ ХҮН МЭТЭЭР

Байгша оной апрелиин 19-дэ үнгэргэгдэхэ коммунис субботнигто ажахымнай хүн зон, нютагаймнай залуушуул, наһатайшуул, үхи хүүгэд нэгэ хүн мэтээр хүдэлжэ, ажалай ехэ габьяа харуулха байна. Энэ һайндэрые үнгэргэхэ талаар штаб байгуулагданхай. юм.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн штабай һүүлшын заседани дээрэ хэды хүн хаана хүдэлхэб, ямар ажал бүтээхэб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. «Улаан субботын» ажалай түсэб баталагданхай.

Малшаднай энэ үдэр өөһэд өөһэдынгөө ажалда хүдэлхэ юм. Түбэй һүнэй фермын зуһалангай байрые заһабарилгада 14 хүн хабаадаха байна. Механизаторнууднай поли дээрэ гаража, газараа борнойлхо, ороохоной тоог дээрэ 7 хүн хүдэлхэ юм. Иигэжэ ажалай һайндэрэй үедэ 1000 һургаар бэлдэгдэхэ, 800 метр утатай хашаа баригдаха байна. Елтойдо үнеэдэй байрын барилга дээрэ дархашуул ажаллахадаа, үндэр бүтээсэ туйлаха байһанаа мэдүүлээ.

Үлэгшэнэй, Харацайн эмхи зургаануудай, һургуулинуудай һурагшад, багшанар, хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад нютагуудаа болбосон түхэлтэй болгохо, поли, нуга сабшалан дээрэхи шулуу шохой түүхэ юм. Мүн лэ энэ үдэр наг шэбхэ гаргагдаха түсэбтэй.

Олоһон мүнгэнэйнгөө 800 түхэригыень табан жэлэй жасада оруулхабди.

Б. ГОМЖАПОВ,
Захааминай районой Харацайн совхозой директор, коммунис субботник үнгэргэхэ штабай начальник.

Манай штатнабэшэ фотокорреспондент В. Плуттын буулгаһан энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой багсалангын цехэй түрүү хүдэлмэришэн Анатолий Аполлинарьевич Кулагинине харанат. Хори гаран жэлдэ түрэл заводтоо хүдэлхэ зуураа, олохон лэ коммунис субботнигуудта хабаадаһан байха. Энэшье удаа үндэр бүтээсэтэ ажалай ульгэр жэшээ харуулхаар тэрэ зоригжонхой.

УЛААН ТУГ
УРЯАЛНА, УЯЛГАЛНА

ЗОРИЛГОМНАЙ ТОДО, ЗОРИГЖОЛНАЙ ЕХ[illegible]

1985 оной экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые дүүргэhэнэйнгээ, бүхэроссин социалис мүрысөөндэ үндэр үрэ дүнгүүдые түйлажа, тариан ба мал ажалhаа продукци ехээр абаха, гүрэндэ худалдаха талаар абаhан социалис уялгаяа амжалтатай бэелүүлhэнэйнгээ түлөө Түнхэнэй районой Түнхэнэй совхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар, мүн дипломоор шагнагдаhан гэжэ манай газетэдэ мэдээсэгдээ hэн.

Тус ажахын малшад, механизаторнууд үнгэрhэн жэлдэ hайнаар ажаллаhанайнгаа ашаар түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэhэн габьяатай. Энэ амжалтаар урмашаhан совхозой хүдэлмэрилэгшэд байгша ондо, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри үндэр дүнгүүдые түйлахаар зоригжонхой. Тэдэнэрэй мүнөөдэрэй эрхилжэ байhан ажал хэрэгүүд, мүн шиидхэхэ урдахи зорилгонууд тухай материалнууд энэ хуудаhанда толилогдобо.

«Хүдөөдэ социально-экономическа байдалые хубилгаха, улам бүри гүнзэгы ехэ эршэдхэлгын, продукци тогтууритай hайнаар үйлэдбэрилгын эрхэ байдал байгуулха гээшэ ажахынуудай болон ажахынууд хоорондын ба болбосоруулгын предприятинуудай гол зорилго болоно»

М. С. ГОРБАЧЕВ.

Манай штатнабэшэ фотокорреспондент Н. Дригеновэй буулгаhан зураг дээрэ Түнхэнэй совхозой Тайтарай hү haалиин фермын түрүү haалишад (зүүн гарhаа) Светлана Сымбелова, Евдокия Сыремпилова, Анна Сымбелова, Нина Дашеева гэгшэдые харанат. Эдэ нүхэднай эршэ түгэсөөр ажаллажа, гурба мянгатанай зэргэдэ жагсахаар зориг ж о н х о й хүдэлжэ байна.

ШЭНЭ ШАТАДА — ШУДАРГЫГААР

«Бүхы бии байгаа үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, эрдэмэй, техникын, түрүү дүй дүршэлэй тон шэнэ түйлалтануудые нэбтэрүүлжэ, гол түлэб хурдан түргэн хүгжэлтын арга хүсэлнүүдые хэрэглэhэнэй ашаар хүдөө ажахын бүхы продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе дунда зэргээр 14—16 процентээр ехэ болгохо» гэжэ КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаhан СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд дотор хэлэгдэнэ.

Эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаhанай, мүнөө үеын техникэ, машиные зүбөөр ашаглаhанай, түрүү онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлhэнэй ашаар партиин табиhан эдэ хараа зорилгонуудаай бодото дээрээ бэелүүлэгдэхэ байhаниинь элитэ. Энэ талаар манай ажахы дотор байгша онhоо эхилжэ, горитой ажал хэгдэхээр хараалагдана. Нэн түрүүн совхозой хүдэлмэришэн бүхэн хэжэ ябаhан ажалдаа тад ондоогоор хандадаг, шэнэ эрилтын ёhоор хүдэлдэг болохо ёhотой. Бүхы юумэндэ эрид хубилалта хэхэ, общественэ урагшаа дабшалтые хурдадхахын тула түбхын түрүүн хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ, hанал бодолдо, ажалдаа хандасада ехэхэн хубилалта болохо байна. Тиигэжэ бидэ хүдөө ажахын бүхы hалбариие жэгдэ урагшань хүгжөөхэ, кадрнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, арадай ажахын хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулха, хүнүүдэйнгээ ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бүхы hанал бодолоо хандуулхабди.

Манай совхозой гол hалбари хадаа эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгэ болоно. Тэрэнэй хажуугаар адуун hүрэг онсо hуури эзэлхэ байна. Ушар тиимэhээ бидэнэрэй урда гүрэндэ мяха, hү ехээр тушааха зорилго табигдана гээшэ.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада ажахы адуу малаа олошоруулха, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень нэмээхэ талаар яhала хүдэлмэри ябуулаа. Тусхайлан хэлэбэл, совхозой ажалшад эршэтэйгээр ажаллаhанай, доторойнгоо нөөсэ хүсэнүүдые зүбөөр ашаглаhанай, технологическа болон ажалай журам hайжаруулhанай, социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэhэнэй ашаар үнгэрhэн табан жэлэй хугасаа соо hү haаха ба гүрэндэ тэрэниие худалдаха түсэбүүдээ амжалтатай дүүргэжэ шадаhан байха юм. Тэдэнэр табан жэлэй туршада 57,7 мянган центнер hү haаха haа, харин бүхыдөө 57,9 мянган центнер сагаан эдеэ үйлэдбэрилөө, тиигэжэ гүрэн түрэдөө дүн хамта 49,6 мянган центнер hү худалдажа, даабариа 111 процент дүүргэhэн байгаа. Мүн лэ мяха үйлэдбэрилхэ табан жэлэй түсэб бэелүүлэгдээ. Тусхайлбал, энэ хугасаа соо түсэбэй ёhоор 15,3 мянган центнер мяхан үйлэдбэрилэгдэжэ, гүрэндэ 15,6 мянган центнер мяхан тушаагдаа.

Энэ түйлагдаhан амжалта юун дээрэhээ эхитэйб гэхэдэ, малай ашаг шэмыень дээшэлүүлhэнhээ болоо. Жэшээлхэдэ, табан жэлэй хугасаа соо үнеэн бүриhөө haагдаhан hүниинь урдахи табан жэлэйхидэ орходоо 79 килограммаар дээшэлhэн байна. 1985 ондо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2224 килограмм hүн абтаа. Малшаднай үнеэн бүриhөө тугал абажа түлжүүлдэг болонхой.

Гүрэндэ тушаагдаха малаа шахан таргалуулhанай ашаар тэдэнэй амидын шэгнүүриие нилээд дээшэлүүлэнхэйбди. Хэрбээ 1980 ондо гүрэндэ тушаагдаhан эбэртэ бодо малай шэгнүүринь дунда зэргээр 279 килограмм болодог haа, харин мүнөө тэрэнь 366 килограммда хүргэгдэнхэй. Иигэжэ мяханай комбинадта хүндэ шэгнүүртэй мал худалдажа, бидэ нёдондо 117,7 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо доход абаабди.

Гэхэтэй хамта манда шиидхэгдэгүй асуудалнууд үшөөл би байhаар. Дүтүү дундануур дайралдана. Эдэ бүхы дутагдаhануудые усадхаха талаар тодорхой ажал ябуулха болонобди. Тоhоной заводто муу шанартай hү тушаагдаба. Жэшээлхэдэ, нёдондо 170 центнер муу шанартай hү худалдаhанhаа болоhо, бидэ аяар 6.8 мянган түхэриг олзоёо алдажархиhан байнабди. Байгша онhоо эхилжэ, энэ талаар шударгы хүдэлмэри ябуулхамнай. hү haалиин гурбан фермэдэ hүнэй шанарыень шалгаха лаборатори хүдэлгэжэ эхилхэбди. Зунай үедэ haагдаhан hүеэ хүргэхын тула түхеэрэлгэ тодхожо, хэрэглэдэг болохобди. haалишадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ, hайн шанартай hү haahанайнь түлөө тэдэнэртэ нэмэлтэ түлбэри түлэхэ талаар хэмжээ абахабди.

Энэ табан жэлдэ мяха, hү абалгые эрид дээшэлүүлхэ талаар ямар арга нөөсэнүүдтэй гээшэбибди гэхэдэ, үнеэдэйнгээ үүлтэрыень hайжаруулжа, жэлдээ үнеэн бүриhөө 3000-haа доошо бэшэ килограмм hү абадаг болохо ёhотойбди. Гүрэндэ тушаагдаха малаа заатагүй шахан таргалуулжа, толгой бүриин шэгнүүриие 400 килограммда хүргэхэ зорилго табинабди. Эдэ хараа зорилгонууд хайшан гээд бэелүүлэгдэхэб? Нэн түрүүн бата найдамтай тэжээлэй база байгуулагдаха ёhотой. Манай совхоз 17,4 мянган гектар газартай юм. Тэрэнэй гурбан мянган гектарынь тариалан эзэлнэ. 1121 гектарта тэжээлэй ургамалнууд таригдадаг. Энэмнай ниитын малые тэжээлээр хангалгаар тон бага гээшэ аабдаа. Тиимэhээ арбан хоёрдохи табан жэлэй эхинhээ бидэ шэнэ газар элдүүрилхэ болонобди. Тиигээгүйдэ аргагүй. Нёдондо энэ талаар зарим тэды ажал хэжэ эхилээ hэмди. Ашаглагдаагүй газарай болдог солдогүйдэ тэгшэлэ, шулууныудhаань, hоог бургаhанhаань сэбэрлээ, тэрэ телмэй дээрээ органическа үтэгжүүлгэ оруулжа, олон эхэн ногоо тарьяа бэлэйбди. Үнгэрhэн жэлдэ Енгорбойдо 40 гектар газарта хүрьhыень урбуулангүйгөөр хахалжа, тэндэ силос тарижа ургуулхадаа, гектар бүриhөөнь 150 центнер ургаса ургуулжа абаабди.

Зарим газарайнгаа участок дээрэ культуртехническэ хүдэлмэри хэжэ, хүрьhыень hайжаруулхаар хараалнабди. Уhалагдадаг талмай үргэдхэхэ ёhотойбди. Тиигэжэ бидэ жэлдээ гектар бүриhөө дунда зэргээр ороohото ургамалн у у д ы е 17—20 центнертэ, үбhэ — 17—25, силосэй ургамалнуудые — 150—200, корнеплод — 500 центнертэ хүргэхэ байнабди. Енгорбойн тариалан, үргэдхэгдэхөөр, Эрхүү голой хойто эрьеын Дархида шэнэ газар ашаглагдахаар хараалагдана. Манай нютагай эрхэ байдалда таарама ургамалай сортнуудые хэрэглэжэ, газарай хүрьhэндэ органическа болон минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, ургасаяа хараа байса дээшэлүүлбэл, hанаhандаа хүрэхэбди, hарбайhанаа абахабди.

Иимэ тодорхой х э м ж э э ябуулhанай ашаар жэлдээ бидэ ниитынгээ адууhа малда 18,1 центнер үбhэ, 14.200 центнер hолоомо, 6.000 тонно силос, 717 тонно сенаж, 164 тонно витаминтай ногооной гурил, 1.900 центнер корнеплод, 7.000 центнер ороohо тариа нөөсэлхэ түсэбтэйбди.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула манай совхозой ажалшад урдань абаhан социалис уялгануудаа шэнэлэн хараба. Тусхайлан хэлэбэл, 1986 ондо бидэ бүхыдөө 17,3 мянган центнер ороohо, 1.796 центнер хартаабха, 2.157 центнер овощ, [illegible] ...лэй туршада үнеэн [illegible] 2.300 килограмм hү [illegible] зуун эмэ мал бүриhөө [illegible] гал, 95 унага абажа [illegible] хэбди. Байгша ондо [illegible] но мяха, 1.300 тонно [illegible] уялгатайбди. Гүрэн[illegible] 280 тонно мяха, 1.1[illegible] hү тушаахабди. Тоhо[illegible] водто худалдагдаhан [illegible] гоо 80 процентыень [illegible] сортдо хүргэхэбди. [illegible] хэхэ талаар ехэхэн ю[illegible] дэхэ байна. 200 үнэ[illegible] ра, хүнэй hууха 2 [illegible] хоёр гэр, тэжээл [illegible] цех, үбhэ hалхитуула[illegible] ха склад болон бусад[illegible] нүүд баригдаха юм.

Эдэ ехэ зорилгону[illegible] най совхозой ажалш[illegible] хэхэ болоно. Хүн зөө[illegible] гүйгөөр, hайнаар хү[illegible] хэ байдал олгуулха[illegible] совхозой дирекци, п[illegible] онсо анхаралаа ха[illegible] хандуулхашье гээшэ. Б[illegible] ша коллективүүдэй [illegible] циалис мүрысөө үрг[illegible] гэрүүлэнхэйбди. Тэ[illegible] гүүдынь саг соогоо [illegible] дожо, олондо дуулга[illegible]

Ажахын бүхы hалба[illegible] ашаг үрэтэйгөөр хүгж[illegible] ла бидэ эрхилжэ ябга[illegible] дээрээ түрүү онол [illegible] дые, хамтын подряд[illegible] ашаг үрэ ехэтэй техн[illegible] гэнөөр хэрэглэжэ, [illegible] дэ ажалай бүтээсые [illegible] гадуур 1,3 процент[illegible] лүүлхэ, 30 мянган [illegible] олзо доход оруулха[illegible] бэрилhэн продукци[illegible] өөрынь үнэ сэнгые [illegible] центээр хямдаруулха[illegible] гэдын ашаар бүхы [illegible] 12 мянган түхэригөө[illegible] луулха болонобди. [illegible] дахи зорилго эли т[illegible] ниие бэелүүлэлгэ [illegible] гүй хэрэг мүн.

В. С[illegible]
совхозой д[illegible]

ГУРБА МЯНГАТАНАЙ ЗЭРГЭДЭ

Үнгэрhэн 1985 ондо район дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ манай Могой-Горхоной hү haалиин фермын коллектив илаhанда тоологдобо. Бидэ фермээрээ жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 2533 килограмм hү haahан байнабди. Энэ түйлагдаhан дүн урзанда жэлэйхидэ орходоо 214 килограммаар дээшээ болоно. Ажалай энэ илалта яажа түйлагдааб? Нэн түрүүн бидэ, haалишад эбтэй зэтэйгээр ажаллажа, үдэр бүри оролдожо хүдэлhэндөө, иимэ үндэр дүн түйлаабди. Сагаан эдеэ элбэг дэлбэгээр абаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Энэмнай түхэрээн жэлэй туршада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлhэнэй үрэ дүн мүн болоно бшуу. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, республиканска гурбан мянгатанай клубай гэшүүн Е. Д. Убушеева, тэрэнэй эгэшэ Д. Д. Убушеева, Д. А. Гунгаева, Л. Н. Голышева болон бусад hү ехээр абаха хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулна. Сүг хүдэлдэг haалишадай диилэнхинь олон жэлдэ ажаллаhан хадаа баян дүй дүршэлтэй хүнүүд юм. Тэдэнэр нам шэнги haя хүдэлхэеэ ерэhэн залуу haалишадтай ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг, өөhэдынгөө дүй дүршэлые дамжуулдаг. Би тэдэнэй эрхим ажалhаа жэшээ абахые оролдогшоб. Иимэ hайхан, эрхим хүнүүдээр зэргэлэн ажаллахадаа, муугаар хүдэлжэ болохо аал?

Тиигэжэ би арга шадалаараа оролдогшоб. Мүнөө табадахи жэлээ haалишанаар ажаллажа, бага-сага дүй дүршэлтэй боложо байнхайб. hүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды амжалташье түйлагдаа. Нёдондо би даалгагдаhан бүлэг үнеэдэйнгээ толгой бүриhөөнь дунда зэргээр 2648 килограмм hү haажа амжааб. Совхозой haалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ зургаадахи hуури эзэлhэн байнаб. Энэ амжалта намда миин хүрэжэ ерээ бэшэ аабдаа. Ажалай абьяас, дүй дүршэл олохын тула олон жэлэй туршада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлхэ хэрэгтэй бшуу. Табан жэлэй саада тээ би Горхоной дунда hургуули дүүргэhээр эжынгээ ажаллажа байhан Могой-Горхоной hү haалиин фермэдэ эхээ халахаяа, үнеэдыень даажа абаа hэм.

Тиихэдэ эжымни наhанайнгаа амаралтада гараhан байгаа. Түрүүшээр бүлэг үнеэдые даажа абаад, хүдэлхэдэ нилээд хүндэшэг байгаа. Тиихэдэ эжымни намда туhалалсаха, аха нүхэдни хамhалсаха. Гар, хүргануудшни үбдэхэ. Ажалаа хаяад, ондоо тээшээ ябашаха хүсэлэн түрэхэ. Тоэд эжынгээ хэлэhэн үгыень досоогоо hанахадаа, арбан шүдэеэ хэм зуугаад ажаллахаш. Аха нүхэдэйнгөө аша туhаар ажалаа орхижо ошоогүйб. Мүнөө тэдэнэртээ зүрхэнэй халуун үгэнүүдые хэлэхэ байнаб. haалишан Л. Н. Голышева, А. Д. Дашиева, Е. Д. Убушеева болон бусадта үнэн зүрхэнhөө hайн hайханиие хүсэжэ ябагшаб. Тэдэнэр хүшэр хүндэ үедэмни дулаан зөөлэн үгэнүүдээрээ, захяа, заабаринуудаараа хододоо намайе дэмжэдэг байгаа.

Манай Могой-Горхоной hү haалиин фермэ дээрэ haалишанаар хүдэлхэнь ехэл бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, бүхы ажалнай бар хүсөөр бүтээгдэдэг [illegible]

эндэ hүнэй шэнэ комплекс баригдажа байнхай. Тэрэнэй ашаглалгада тушаагдахадань, юумэмнай хуу ондоо болохо, hайн тээшээ хубилха гэжэ мэдэхэдээ ехэл хүлеэнэ гээшэбди. Тус комплексын баригдажа дүүргэгдэхэдэнь, үнеэдээ оньhон аргаар haадаг болохобди. Энэ талаар үнеэдые бэлдэхэ, кадрнуудые hургаха гээшэ онсо hуури эзэлхэ ёhотой. Мүнөө совхозой зоотэт-мэргэжэлтэд тус асуудал яажа шиидхэхеэ хэлсэжэ байнад. Мантайшье хөөрэлдэнэ, зүбшэнэ. Мүнөө сагай эрилтэдэ таарама комплексдо сагаан эдеэ элбэгээр абахын тула эндэхи үнеэдые үбhэ тэжээлээр гүйсэд хангаха, ногоон тэжээлээр дутамаггүйгөөр хангаха бэлшээри байгуулха талаар хүдэлмэри мүнөөнhөө ябуулха хэрэгтэй гэжэ hананаб. Шэнэ фермэ дээрэхи ажал дүүрэн оньhожоруулагдаха болоно, бидэнэр энэ шухала хэрэгые эрхилжэ шадаха ушартайбди. Мүнөө байhан коллективнай энэ зандаа үлэжэ хүдэлхэ юм. Мүн манай фермэдэ ерэжэ туhа хүргэдэг Горхоной дунда hургуулиин hурагшадтса нэгэ бүлэг үнеэд, бүлэг тугалнууд даалгагдаха байна. Эдэ үхибүүд мүнөө манда ерэжэ, ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ. hургуулиин hурагшад haалишадай ажалтайнь эртүүр танилсана, үнеэдые haажа, тэдэниие эдеэлүүлжэ, харууhалжа hурана. Шэнэ комплекс дээрэ hайн эрхэ байдал байгуулаад, hайн гэр байра барая haань, залуушуул фермэ дээрэ олоороо ажаллахаяа арсахагүй hэн.

Манай фермын коллектив дотор социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. haалишан бүхэнэй үдэр бүриин дүн харуулагдажа байдаг. Социалис мүрысөөнэй экраниие хараhан хүнүүд хэмнай түрүүлнэб, хэмнай хожомдожо ябанаб гэжэ мэдэхэ ушартай. Энэ талаар үдэр бүриин бюллетень улаан булан соомнай үлгөөтэй байдаг гээшэ. Хэрбээ хэн нэгэнэйнгээ ямар бэ даа шалтагаанhаа болоhо, үдэрэйнгөө түсэбые дүүргээгүй haань, бидэ бултандаа сугларжа хэлсэдэгбди. Ушар шалтагааниинь элирүүлдэгбди. Манай фермынхид «булта — нэгэнэй түлөө, нэгэн — бултанай түлөө» гэhэн уряа доро хүдэлдэг хадаа хэн нэгээ хохидолдо хэзээдэшье орхидоггүй. Баяршье, гунигшье болог — бултыень адляар хубаалсадаг заншалтайбди.

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл дотор «эдеэ хоолой асуудалые шиидхэлгэ — түрүүшын ээлжээнэй зорилго» гэhэн бүлэг онсо hуури эзэлнэ. Энэ шухала асуудалые шиидхэлгэдэ манай Могой-Горхоной hүнэй фермын малшадай оруулха хубита нилээд ехэ.

Юрэдөөл, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, байгша онhоо эхилжэ, хүдэлмэреэ тад ондоогоор эрхилхэ сагнай хүрэжэ ерээ. Тиигэжэ hү абалгаяа эрид дээшэлүүлхэ аргатай болохобди. Энэмнай түсэбэй дүүргэлтэдэ нилээд нэмэлтэ болохо үгэхэ ха юм. Би өөрөө энэ жэлдэ гурбан мянгатанай зэргэдэ гараха уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын [illegible]

С. ДАШЕЕВА,
Могой-Горхоной hүнэй фермын haалишан, комсомолой гэшүүн.

ТЕХНИКЭДЭЭ ЭЗЭН ЁhООР

Манай совхозой хүдэлмэришэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын, байгша онойнгоо түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ туха сүлөөгүй ажаллажа байна. Арбан хоёрдохи табан жэлэй эхинhээ хойшо ажахымнай механизаторнууд болон тариашад үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, урда жэлнүүдэйхидэ орходоо hураггүй баян ургаса хуряажа абахые оролдоно гээшэ. Энээнэй үндэhэ hууринь хадаа нэн түрүүн hайнаар заhабарилагдаhан техникэ, машина мүн болоно.

Жэлэй ямаршье сагта эгээл хүлгөөтэй шуумтай байдаг газарнай машина, трактор заhабарилдаг мастерской гэхэдэ алдуугүй. Ушарынь, эндэмнай ажахыда хэрэглэгдэдэг бүхы техникэ суглуулагдана, хадагалагдана, заhабарилагдана ха юм. Эгээл тиимэhээ манай механизаторнууд эндэхи бүхы юумые гуримтай нарин байлгаха, трактор, машинануудта техническэ харууhа хэхэ, заhабарилха, тэдэниие хадагалха хүдэлмэриие жэншэдгүй hайнаар хэхэ гэжэ оролдодог байна. Энэньшье гайхалгүй. Ажахын үйлэдбэриин гол хүсэн болохо машина, техникые зүбөөр ашаглажа, шадамараар заhабарилжа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ шадаа haа, совхозой тариалан, сабшалан дээрэhээ hайн ургаса абтаха, энээнhээ уламжалан, мал ажалдашье муу бэшэ үрэ дүн түйлагдаха байhаниинь элитэ аабдаа.

Энэ талаар совхозой инженерно-техническэ албан хододоо хүдэлмэреэ эрхилдэг байха юм.

Мүнөөдэрэй байдалые хаража үзэхэдэ, иимэ байна. Манай ажахын Шэмхын отделениин механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада түгэс бэлдээ. Техникэ, машинаяа заhабарилжа дүүргэнхэй, мүнөө тариалан, нуга сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргана. Энэ отделениин түрүү механизатор А. Н. Котовщиков гансаараа 500 гектар нуга сабшалан, 300 гектар поли дээрэ саhа тогтооhон байха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ Н. Шорстовтой хамта сабшалан дээрэ 350 тонно, хартаабхын полидо 150 тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргаба.

Бидэ hаяын үдэрнүүдтэ бүхы түхэлэй тракторнуудаа бэлэн болгохо ёhотойбди. Өөhэдынгөө хүсөөр 20 тракторто капитальна заhабарилга хээбди. Үлэгшэ 4 трактораа мүнөө заhабарилжа байнабди. Эндэ дүршэлтэй механизаторнууд А. Хартаев, Ш. Комиссаров, Н. Лудуков, Ю. Хохоноев, С-Ж. Зарбаев гэгшэд hайнаар ажаллана.

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаhан СССР-эй Экономическа ба социальна х ү г ж э л т ы н гол шэглэлнүүд дотор колхоз, совхозуудай машинно-тракторна паркын үүргые эрид hайжаруулха, хүдөө ажахын техникэ заhабарилдаг баазые бэхижүүлхэ тушаа онсолон хэлэгдэнхэй. Энэ аргагүй зүб асуудал табигдана. Мүнөө үедэ хүдөө ажахын техникэ машина заhабарилхадаа ехэл тухашардагбди. Запчастьнуудай дутагдахаhаа эхилээд, үшөөл шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон гээшэ. Өөhэдhөөмнай ехэхэн юумэн дулдыдаха байна. Тиимэhээ бидэ саашадаа муугаар хүдэлхэ эрхэгүйбди. Даажа ябаhан техникэдээ эзэн ёhоор хандабал, амжалта заатагүй түйлагдаха бшуу.

Г. ШАГЛАЕВ,
ахамад инженер-механик.

БУЙЛУУЛАГДАhАН ТЭЖЭЭЛ АШАТАЙ

Малай үбэлжэлгын үедэ ниитынгээ адууhа малые hайнаар буйлуулагдаhан, шанаржуулагдаhан тэжээлээр саг үргэлжэ хангажа байбал, мяха, hү ехээр абаха байhамнай эли ха юм. Манай совхозойхид энээниие hайнаар ойлгожо, түбэй цех шулуугаар бариhан юм. Тэрэ мүнөө дүрбэдэхи үбэлжэлгээ нэгэшье haадгүйгөөр хүдэлгэгдэжэ байна.

Энэ цехтэ табан хүн ажалланабди. Намайе түрүүшын үдэрhөө ахалагша оператор-буйлуулагшаар томилоо hэн. Намhаа гадна О. Д. Дашеев, Б-С. Д. Малзуров болон В. В. Хартаев гэгшэд бүдүүн тэжээл хэршэжэ, буйлуулжа байдаг. Табадахимнай Г. Б. Будаев буйлуулжа, бэлэн болгоhон тэжээлыемнай малай фермэ болон гүүртэнүүдтэ трактораар зөөнэ.

Ямар аргаар тэжээл буйлуулнабибди гэжэ богонихоноор хөөрэhүү. Тэжээл буйлуулха цехэймнай хашаа соо hолоомо болон шанар муутай үбhэн асарагдажа буулгагдадаг.

Тэрэниие ИГК-30 түхэлэй машинаар жэжэлэн хэршээд, транспортёроор дамжуулан, тэжээлэй цех соо тодхогдоhон С-7 түхэлэй түхеэрэлгэ руу адханабди. Тус бүрэе 7—7 центнерэй багтаамжатай тиимэ хоёр томо түхеэрэлгэ цех соомнай тодхогдонхой юм. Тэдэ 20—30 минутын туршада жэжэлэгдэн хэршэгдэhэн бүдүүн тэжээлээр дүүргэгдэнэ. Тэрээн дээрээ тариа талханай зүйл, дабhа болон бусад микро ба макро бодосуудые хэжэ холёод, КВ-300 түхэлэй котелhоо дамжуулагдаhан, 120 градус халуун ууралаар түхеэрэлгэнүүд соохи тэжээлээ 2,5 часай туршада буйлуулнабди. Иигэжэ бэлэн болоhон тэжээл малда үгтэнэ.

Совхоздомнай тэжээл буйлуулдаг шэнэ цехэй хүдэлгэгдэдэг болоhонhоо хойшо үбhэн болон hолоомон ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг, ехэ продукци абтадаг болоо. Энээнhээ гадна үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн хямдараа.

Гэбэшье манай цех совхозой бүхы малые хүсэд хангажа шаданагүй. Тиимэhээ тэрэниие үргэдхэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, буйлуулагдаhан тэжээлэй ашаг үрэ тон ехэ байна бшуу.

Ж. ШАЛДАНОВ,
тэжээл буйлуулдаг цехэй ахалагша оператор.

ТУЙЛАhАНАА ЗААБОЛ АРЬБАДХАХА

Механизатор гээшэ мүнөө үедэ хүдөө ажахые эрхилэлгэдэ онсо үүргэтэй. Ушар тиимэhээ бидэниие эгээл харюусалгатай ажал бэелүүлдэг хүнүүд гээл haа, алдуугүй байха.

Би өөрөө механизатораар арбаад гаран жэлдэ хүдэлнэб. Намда МТЗ-82 түхэлэй моортэй трактор даалгагданхай юм. Мүнөө энэ трактораараа малай фермэ, гүүртэнүүдтэ үбhэ тэжээл шэрэлсэнэб.

Иигээд удангүй хабарай тарилга эхилхэнь. Энэ шухала хаhада би сеялкэ шэрэжэ, тарилгада хабаадалсадагби. Мүнөө минии хүдэлдэг тракторна бригадын бүхы техникэнь хуу бэлэн болгогдонхой. Энэ хэрэгые бригадир Д. Ж. Комиссаров hайнаар эрхилжэ шадаа.

Би үнгэрhэн табан жэлэй туршада дүн хамта 3865 эталонно гектар газар элдүүрилхэ haа, харин тэрэнээ 4326 эталонно гектарта хүргэжэ шадааб. Тоhо, түлишээ жэл бүхэндэ түсэбөөр хараалагдаhанhаа 2 процентээр үлүүлэн алмадагби. Энэшье табан жэлдэ түйлаhан амжалтаа арьбадхахаар хараалнаб.

С. ЗВЕРЕВ,
тракторист.

hүүлэй жэлнүүдтэ ажахын тариашад ороohото ургамалнуудай үндэр ургаса абана, овощ ехээр хуряадаг болонхой. Эдэ бүгэдэ үрэ дүнгүүд яагаад түйлагдана гээшэб? Ушар юуб гэхэдэ, ажахы урда жэлнүүдэйхиhээ hураггүй ехээр минеральна болон органическа үтэгжүүлгэ хаядаг болоо бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой механизаторнууд полинууд дээрэ наг шэбхэ гаргажа байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ХҮСЭН ТҮГЭС КОЛЛЕКТИВ

Хамтын хүсөөр ажал хэжэ, юумэ бүтээхэ гээшэ мүнөө үедэ нилээд удха шанартай. Манай коллективэй гэшүүд үнгэрhэн табан жэлэй туршада бултадаа нэгэ хүн мэтээр хүдэлжэ гараа. Тиигэжэ бидэ нэгэн hаналтайгаар ажалладаг коллектив боложо шадаабди гэхэ байнаб. Үрэ дүнгүүдыемнайшье абаад үзэгты, бригадын гэшүүд ямаршье уларилтай жэлдэ тогтууритай ургаса абажа шадана. Табан жэлэй туршада жэлдээ дунда зэргээр гектарай 165 центнер огородой эдеэн абтаа. Жэл жэлээрнь хаража үзэхэдэ, ажалайм н а й үрэ дүнгүүд тиимэшье муу бэшэл даа. 1981 ондо бригадамнай даалгагдаhан газарайнгаа гектар бүриhөө 201 центнер, 1982 ондо — 172, 1983 ондо — 263, 1984 ондо — 326, hүүлшын жэлдэ 308 центнер [illegible]

ургуулхань тиимэшье хүнгэн бэшэ аабдаа. Юуб гэхэдэ, hарьдаг уулын ойрохон тула тэндэ саhанай орожорёо haань, ургамалнууд хүлдэшэхэ ушартай бшуу. Хэды тиигэбэшье бригадымнай гэшүүд хододоо оролдожо, яhала манай hанаанда бараг ургаса абадаг гээшэ.

Хабартаа саhанай хайлажа эхилхэтэйнь сасуу ерээдүйн ургасын түлөө ажалаа эхилдэгбди. Газар дээрэ наг шэбхэ гаргажа, бэлэдхэлэй ажал ябуулхаhаа гадна, зарим тэды ургамалнуудай рассада тарижа, гэр гэртээ ургуулдагбди. Хо[illegible]

сүлөө забда огто болодоггүй. Уhалхаhаа эхилээд буртаг ногооень түүхэ, ургамалнуудтаа нэмэлтэ тэжээл оруулха ажал гараха. Огород соомнай капуста, үгэрсэ, морхооб, свекло, мангир таригдадаг юм. Бригадамнай хамтын подрядай гуримаар ажалладаг болоhоор гурбадахи жэлээ болохонь. Энэ түрүү онол аргын ашагтайнь манда элитэ болонхой. Тиимэhээ огородто хүдэлэгшэд hайн ургаса абахаяа оролдодог гээшэ. Намтай хамта хүдэлдэг нүхэдни С. Л. Ангархаева, Н. С. Зверева, З. И. Лисман, Л. Б. Зурбаева гэгшэд ажал[illegible]

үшөө дээшэлүүлхэ арга боломжо бии. Бүхы арга нөөсэнүүдээ гүйсэд элсүүлжэ шаданагүйбди. Манай бригадада ургамал уhалха түхеэрэлгэ элдэб минеральна болон органическа үтэгжүүлгэнүүдые оруулха техникэ хэрэгтэй байна. Багахан трактор байгаа haа, үлүү болохогүйл hэн.

Хабарай шэнжэ у д э р э й ерэхэ тума элитээр харагдажа эхилбэ. Иигээд манайшье ажалай хаhа түлэгтөө орохонь. Юрэдөөл, энэ табан жэлдэ үшөө hайнаар хүдэлжэ, түсэбтэ даабаринуудаа заатагүй дүүргэхын түлөө коллективнай [illegible]

Т. ШУБИНА,
огородой эдеэ ургуулдаг бригадын бригадир.

ЭДЭБХИ, ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭН

арбан нэгэдэхи табан жэлдэ яhала hайнаар хүдэлhэн байна. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 15,2 мянган тонно мяха, 2 мянган тонно hү, 3,5 миллион үндэгэ, 17,5 мянган тонно хартаабха, 50 мянган тонно овощ болон бусад 170 миллион түхэригэй продукци хүн зонhоо худалдажа абаhан байнабди. Жэмэс, hархяаг, hамар, папоротник яhала hайнаар бэлэдхэгдээ.

Үнгэрэгшэ, 1985 ондо бидэнэр бэлэдхэлгын хүдэлмэриин талаар абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, 35 мянган тонно хартаабха, 14 мянган тонно овощ, 3,4 мянган тонно мяха, 500 тонно hү, 48 тонно hархяаг, 67 тонно алим жэмэс, 352 мянган хэhэг элдэб арhа хүн зонhоо худалдан абажа, 2 миллион түхэригөөр түсэбөө үлүүлhэн байнабди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада республикын кооператорнууд бэлэдхэлгын хүдэлмэри hайнаар эмхидхэhэнэйнгээ түлөө Роспотребсоюзай шанда ба дипломдо оло дахин хүртөө.

КПСС-эй XXVII съездын эхилхэhээ урид 1985 оной дүнгөөр бэлэдхэлгын албанай хүдэлмэришэд Бухэроссин социалис мүрысөөндэ түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ, 3 000 түхэриг мүнгэн шанда хүртэhэн юм.

Эдэ амжалтанууд өөрөө ерээгүй гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Бэлэдхэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулhанай ашаар Бухэроссин социалис мүрысөөндэ илажэ гараабди. Үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй райпотребсоюзуудай, Кабанскын, Тарбагатайн районуудай коллективүүд хубитаяа ехээр оруулhан байна.

Республикын Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ эрхэтэдэй хамhабариин ажахынууд ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Тиимэhээ бидэнэр хүн зоной дунда үлүү гараhан hү, мяхаяа тушааха тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаабди. Бидэнэр жэл бүри хүдөөгэй 80 процент хүрэтэр айлнуудтай хэлсээ баталнабди. Заримдаа 2—5 жэлэй болзоороор тиимэ хэлсээнүүдые баталжа, мүнгэ урид үгэхэ гү, али худалдаа наймаанда хомор эд бараа тэдээндэ үгэдэг ёho гурим баримталдаг гээшэбди. Район соогоо «Эрхим хамhабариин ажахы» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн эмхидхэгдэдэг. Тэрэ мүрысөөндэ шалгарагшад материальна урмашуулгада хүртэдэг байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада энэ хэрэгтэ 326 мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ, арбадахи табан жэлтэй сасуулбал, хамhабариин ажахынуудhаа мяха худалдажа абалга 37, hүн —71, үндэгэн —38 процентээр дээшэлээ. Бухыдөө үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 110 миллион түхэригэй продукци худалдагдажа абтаа. Гэхэтэй хамта хүдөөгэй ажалшадай хамhабариин ажахынуудhаа бүхы продукци худалдажа абтана гэхын аргагүй.

Хүдөөдэ ажаhуугшадай 18 процентнь ямаршье мал бэридаггүй, hүүлэй жэлнүүдтэ хамhабариин ажахынуудай үхэр малай, гахайн тоо толгой хороо. Республикын колхоз, совхозууд поршоонхонууд болон залуу мал хүн зондо багаар худалдадаг болоо. Хамhабариин ажахыда мал олоор барихын тула үбhэ тэжээл ехэ хэрэгтэй. Гэбэшье мал үсхэбэрилхэдэнь үбhэ тэжээлээр тэдэниие хангаха арга олгогдоно гү? Мүнөө дээрээ нютагай Соведүүд, колхоз, совхозууд хүдөөгэй ажалшадай хамhабариин ажахые тэжээлээр хангаха асуудал муугаар шиидхэнэ.

Республикын колхоз, совхозууд хүн зонhоо үхэр мал, гахайнуудые олоор худалдажа абана. Заримдаа хүн зоной хамhабариин ажахынуудай 24 процент хүрэтэр малые худалдажа абадаг байгаа. Гадна гүрэнэй худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд эд хэрэглэгшэдэй кооперациин сэнгhээ үнэтэй сэнгээр хүн зонhоо мяха худалдажа абана. Энэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүдэй бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ haад ушаруулна, бэе бэеэ үрдилдэхэ ушарнууд яhала дайралдана. Ушар тиимэhээ хүн зонhоо малыень амиды шэгнүүрээрнь худалдажа абахыень колхоз, совхозуудта хорихо, мяханай сэнгые адли болгохо хэрэгтэй.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада республикын колхоз, совхозууд үхэр малай, хони ямаанай арhа нилээд ехээр тушаагаа. Зүгөөр тэрэ арhанай шанар муу байдаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Республикын ажахынууд заримдаа 70 процент хүрэтэр арhа дүрбэдэхи сортоор тушаажа, ехэ гарза хохидолдо ородог байна. Тиигэжэ тушааhан арhанай 50 процентнь жэл бүри голоғдодог юм.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэбэй ёhоор манай республикын эд хэрэглэгшэдэй урда ехэ зорилгонууд табигдана. Хүн зонhоо продукци худалдан абалгын ноосэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэн, ажалшадые эдеэ хоолоор, илангаяа мяха ба hүөөр улам hайнаар хангахын тула бүхы хэмжээнүүдые абажа байнабди. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүд 22 мянган тонно мяха, 3,2 мянган тонно hү, 3,8 миллион үндэгэ, 191 мянган тонно хартаабха, 71 мянган тонно овощ бэлэдхэхэ юм. Энэмнай үнгэрэгшэ табан жэлэй хэмжээнhээ холо ехэ. Худалдажа абаhан продукцияа hайнаар хадагалха, болбосоруулха гээшэ манай шухала зорилго болоно. Жэшээлхэдэ, бидэ мүнөө олон районуудта колбаса хэдэг шэнэ цехүүдые барижа эхилээбди. Хэдэ хэдэн районуудта тиимэ цехүүд мүнөө хүдэлнэ. Тиихэдэ «Бурмясопром» нэгэдэлдэ 1000 тонно хүрэтэр мяха эльгээжэ, бэлэн продукци худалдаа наймаанда гаргаха хүсэлэнтэйбди.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула эдеэ хоол болон бусад зүйлнүүдые тушаан абадаг пунктнуудай тоое улам олошоруулжа, холодильнигуудаар хангаха хүсэлэнтэйбди. Тодорхойлбол, байгша табан жэлдэ үшөө 55 пункт баригдажа, ашаглалгада тушаагдаха юм. Саад эрхилэгшэдэй ургуулhан овощ, алим жэмэс тушаажа абахаар хараалнабди.

Республикымнай кооператорнууд байгша табан жэлдэ хүн зониие хангалгые саашадань улам hайжаруулхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна.

В. АРХИПОВ,
Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

МОНГОЛ hАЙХАН ОРОНДО

ЗАМАРАЙ ХАБАР

Олонхон зантай даа Монгол ороной хабар... [illegible]

Түб аймагай эгээл холын сомон болохо Замар [illegible]

[illegible]

мянганиинь тон үнэтэй нооhотой «алтай» гэжэ үүлтэрэй хонид болоно. Юрэдөөл, нарин нооhотой эдэ хонидтоо нэгэдэлэйхидэй анхаралаа хандуулдагынь гайхалгүй ааб даа.

— Имэ үүлтэрэй хонидhоо ородог олзо доходынь илангаяа ехэ юм,— гэжэ Д. Пэрэлгэй тобшолно. Хонишодой ажал хүдэлмэритэй нэгэдэлэй нэгэ бүлэг айлда хүрэхэдөө, дүтэ танилсаа hэмди. Тиихэдээ түл түрэсэеэ гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын тула замарайхидай ямар ехэ оролдолго гаргадагые үндэрөөр сэгнээ бэлэйбди. hая гараhан хурьга дулаахан, хуурай аад, сэбэрхэн зэмьеэнүүд соо байлгагдана. Юрэдөөл, нарай хурьгадаа хонишод хүүгэдhээ дутуугүйгөөр харууhална гээ hаа, ехэ алдуу болохогүй даа. Имэ халуун оролдолгын hайн үрэ дүн үгэхэ байhаниинь арсашагүй ааб даа. Яахабши теэд, Монгол ороной байгаали ба уларил гайтай шэрүүн гээшэ бшуу. Харин нарин нооhотой үүлтэрэй хониднай элбэг тэжээлдэ, энхэрэл оролдолгодо, дулаан байрада дуратай ха юм.

— Түрэhэн гараhан түл нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээхэ зам нилээд удаан бэдэрээбди,— гэжэ ажахын ахамад зоотехник манда хөөрөө hэн.— Эндэл совет аха дүүнэрэймнай баян дүй дүршэл, мэргэжэлтэдэйнь зүбшэлнүүд туhалаа юм. Тиихэдэ хонишодтомнай эрдэмтэд саг үргэлжэ туhаламжа үзүүлжэ байдаг. Ушар юуб гэхэдэ, Улаан-Баатарай хүдөө ажахын институдай бүлэг мэргэжэлтэд саг үргэлжэ туршалгануудые хэжэ байдаг гээшэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, түл түрэсэеэ гарзагүйгөөр хабарай үнжэгэн ногоондо гаргаха зорилгоор нилээд ехэ хамтын оролдолго гаргагдана гэжэ баталха дүүрэн үндэhэтэйбди.

...Үглөөгүүр Улаан-Баатарhаа гарахадаа, хабарай наранhаа уурал бааян, уняартан игаажа хэбтэhэн тала дайдаар ябажа ерэхэбди гэжэ найдаhан байгаабди. Үдэшэлэн hөөргөө бусахадамнай, хотын үйлсэнүүд дахинаа саhан хүнжэлөөр хушаатай сайбалзан харагдаба.

Владимир ИОНОВ,

Улаан-Баатар.

ТАСС-ай корр.

АШАГ ҮРЭ ЕХЭТЭ АЖАЛАЙ, ЭЛҮҮР ЭНХЭ БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

БҮГЭДЫН ХАБААДАЛГА ХЭРЭГТЭЙ

...тагүй байдалай тү... ...бүхэсоюзна бүл... ...Улаан-Үдын городской ...едэй заседани hая... ...үнгэрбэ. Соведэй ...болон эдэбхитэд го... ...эмхиин байгуулагда... ...хойшо ябуулагдаhан ...ын дүнгүүд ба бүлгэ... ...эмхидхэхы үүр... ...лүүлхэ талаар бэе... ...зорилгонуудые ...эсэ. Тус асууда... ...ведэй түрүүлэгшэ, ...н түргэн туhалам... ...жын ахамад врач ...ганов элидхэл хэ... ...ба.

...ой ноябрь hарада ...аhан энэ эмхи үн... ...соо эмхидхэлэй бо... ...уламжын бага бэшэ ...н ябуулаа, эхин эм... ...ажалша коллекти... ...болгохын тула ни... ...долго гаргаа гэжэ ...дотор тэмдэглэгдээ.

Энэ бүхы хүдэлмэри партийна, совет органуудай хүтэлбэри доро, олониитэдэ түшэглэн ябуулагдаhан байна. Тиигэжэ, байгша оной апрелиин 1-нэй байдалаар, ниислэл хотодомнай энэ бүлгэмэй 164 эмхи байгуулагдаа. Тэдэ 7,5 мянганhаа үлүү гэшүүдые нэгэдүүлнэ. Тэрэ тоодо 960 хүдэлмэришэн, 1200-гаад коммунист, 3000-гаад комсомолшууд оронхой. Илангаяа энэ хүдэлмэри эмхи гуримтайгаар, аша ехэтэйгээр Октябрьска районДо ябуулагдана. Имэ шухала зорилгые шиидхэлгэдэ тус районой партийна, комсомолой болон профсоюзай организацинууд, ажалша коллективүүд, арадай депутадууд шадамараар, нэгэн hаналтайгаар элсүүлэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Бүхы город соо байгуулагдаhан эхин эмхинүүдэй 44 процентнь, бүлгэмэй зэргэдэ ороhон гэшүүдэй 44,2 процентнь энэ районой түлөөлэгшэд болоно. Эдэ эмхинүүд ажалшадай дунда үргэн хэмжээнэй ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна, лекци болон хөөрэлдөө үнгэргэнэ, худалдаа наймаанай болон эдеэ хоолой предприятинуудай ажал хэрэгүүдые шалгана, хуули ёho сахидаг зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта hэргылэмжын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ.

Гэбэшье архидалга болон алголизмтай тэмсэл ябуулха, тус бүлгэмэй эхин эмхинүүдые байгуулжа, энэ шухала хэрэгтэ гүйсэд элсүүлхэ талаар эмхидхэлэй ба ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри Железнодорожно, Советскэ районуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана гээд элидхэл дотор эрид шүүмжэлэгдээ. Жэшээнь, Советскэ районой 152 ажалша коллективүүдэй ойролоол 37-донь имэ эмхи байгуулагдаа. Тэдэ ойролоол 2,8 мянган гэшүүдтэй болоод байнхай. Промышленна, барилгын, транспортын предприятинуудта имэ эмхинүүд үсөөн. Министерствэнүүд болон албан зургаануудта (Элүүрые хамгаалгын министерствэhээ бэшэ) нэгэшье эмхи мүнөө болотороо байгуулагдаагүй. Энэ бүлгэмдэ hайн дураараа орохо гурим хазагайруулагдана, эрхэтэнэй мэдүүлгэгүйгөөр, миин лэ нэрыень бэшээд, гэшүүн болобо гэжэ тоолохо ушарнууд үзэгдэнэ. Заречный поселогто нэгэшье имэ эмхи байхагүй.

Үгышье hаа, Железнодорожно райондо үшөө муу байдалтай. Эндэ аяар 100 гаран предприятида тус бүлгэмэй эмхинүүд байгуулагдаагүй байха юм. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой ойролоол 58 хүн, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй 43 хүн, «Теплоприбор» заводой 23 хүдэлмэрилэгшэ тус бүлгэмэй гэшүүд болоод байна. Энэмнай хангалтагүй хүдэлмэриин эли тодо гэршэ боложо үгэнэ бэшэ аал?

Ушар имэhээ эмхидхэлэй хүдэлмэри улам шангадхаха хэрэгтэй байhаниинь эли болоно. Архидалгатай тэмсэхэ талаар элдэб янзын хэмжээнүүдые абаха, соёл-гэгээрэлэй болон спортивна эмхи зургаануудай хүдэлмэри hайжаруулха, архи худалдаха ябадалые гуримшуулха, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон ниитын эмхинүүдтэ эрилтэ улам шангадхаха талаар залан сэхэ ябуулганудые бэелүүлхэ гээшэ мүнөө тон шухала. Энээнэй тула городской эмхиин соведэй дэргэдэ дүрбэн секци: эмхидхэлэй хүдэлмэриин, архидалгада эсэргүү пропагандын, шэнэ ёho заншалнуудые зохёон найруулга ба нэбтэрүүлгын, архидалгагүй байдал тухай хэблэлээр, радио болон телевизорээр дамжуулан, олондо ойлгуулха секцинүүд байгуулагдаба.

Тус заседани дээрэ Октябрьска районно эмхиин харюусалгата секретарь П. Х. Дёмин, МВД-гэй ниитын гурим сахиха таhагые даагша А. И. Рубцов, Советскэ районой эмхиин түрүүлэгшэ профессор Д. Б. Улымжиев, нарин сэмбын комбинадай эхин эмхиин түрүүлэгшэ С. П. Ощепков, «Туяана» нэгэдэлэй оёдолшон Р. И. Жаркая, КПСС-эй горкомой секретарь Г. Д. Басаев болон бусад үгэ хэлэжэ, архидалгатай болон алкоголизмтай тэмсэдэг бүлгэмэй ажал ябуулгые саашадань hайжаруулха, олониитые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха талаар hанамжа дурадхалнуудые оруулhан байна.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаараа бүлгэмэй совет дэлгэрэнгы тогтоол абажа, hайн дураhай энэ эмхиин гэшүүн бүхэнэй үүргэ ба харюусалгые эрид дээшэлүүлхэ тушаа онсолон заahан байна.

П. ЛОПОЕВ.

...БСЭШЭГҮЙГӨӨР ...МСЭХЭ УЯЛГАТАЙБДИ

...хидалга ба алкоголизмые зайсуулха хэмжээнүүд тухай» ...ЦК-гай тогтоолой тунхаглагдаhаар 11 hара үнгэрбэ. ...хаа соо партиин ЦК-гай тус тогтоолые, мүн энэ ...батлагдан абтаhан СССР-эй болон РСФСР-эй ...Соведүүдэй Президиумүүдэй Указуудые бодотоор ...ын тула республика соомнай ехэ хүдэлмэри ябуу... Партийна, совет органууд, худалдаа наймаанай эм... ажалша коллективүүд архидалга ба алкоголизмтай ...талаар шанга хэмжээнүүдые абана, олониитын тү... ...дэй хабаадалгатай рейднүүд үнгэргэгдэнэ. Улаан-... Октябрьска райондо үнгэргэгдэhэн ээлжээтэ рейдын ...ые уншагшадай анхаралда дурадханабди.

...Октябрьска рай... ...үсөөн магазин ...дадаг юм. Тиихэ... ...магазинуудта архи ...hоор ээлжээлэн аса...

...лэ ажалай үдэр. ...районой «Прямая» ...дахи архи худалда... ...ынай хажууда хү... ...hээ ерэнхэй, үүдэ... ...дые хүлеэжэ зог... ...аа ута ээлжээндэ ...бултадаа ажалла... ...д гү, али ажалай ...архиин магазин ...ябадаг хүнүүд гү? ...ал, үнэхөөрөөшье, ...ой. Тиимэhээ Октя... ...районой милициин хү... ...шэд рейддэ хабаа... ...замта тэрэ үдэр ...магазинай хажууда ...байhан хүнүүдэй за... ...шалгажа үзэбэ. Ма... ...үүдэндэ байгшадай ...ан ууhан хүнүүдшье ...э. Архи уугаад, оло... ...ябагшадта Указай ...тохоогдохо зэргэ... ...hээ тэдэ хүнүүд ми... ...таhагта абаашагдажа, ...мүн тэдэнэй яба... ...ажал дээрэнь мэ... ...болобо.

...абахаяа ээлжээндэ ...дунда элдэб хү... ...ралдана. Эндэ хэдэ... ...нүүдые дурдая. ...Батуев пассажирска ...предприятида жолоо... ...ажалладаг байhан юм. ...hарын туршада ...зайгуултажа, архи ...ябаhан байба. Тэрэ ...зүгhөө ойрын сагта ...орохоор уялгалагдаа.

...Үдын hэеы гуталай ...хүдэлмэришэн Вик... ...коллективтэйгээ ...тэнэй түсэб дүүргэл... ...ажаллажа байха ...архи худалдадаг ...магазинай үүдэндэ үдэ... ...байба. Тиихэдэ гор... ...1-дэхи магазинай ...Тамара Ма... ...үдэр ажал дээ... ...орондо баhал тэн... ...байгаа. Улаан-... ...наркодиспансерай сле... ...Юрий Козлов, ...ургалдамал 56-дахи колонныи электролинейщик Владимир Мостович, Буркоопсоюзай заhабарилгын-механическа комбинадай слесарь Михаил Павлов, 20-дохи водоколонкын хүдэлмэришэн Иннокентий Овчинников болон бусад ажаллажа байхын орондо архиин ээлжээндэ зогсожо байба. Тэдэнэй ажал хэнгүй ябаhан тухай коллективтэнь мэдээсэгдэжэ, тэдэнэй журамые зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээ абахыень дурадхагдаа юм.

Рейдын үнгэргэгдэhэн үдэр мүн лэ шал hогтуугаар үйлсөөр гэшхэлжэ ябаhан хэдэн хүн тэлэрүүлгын газарта асарагдаба. Тэдэ зоной дунда ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын автобазын жолоошон Ф. Г. Гранин, 2-дохи ЖЭУ-гэй сантехник Б. Г. Ермолаев, кондитерска нэгэдэлэй гаражые даагша Е. А. Фетисов, Бэшүүрэй совхозой модошо дархан А. Г. Цыбикжапов, Хэжэнгын лесхозой мастер Д. Ц. Балданов, «Бурятцелинстройн» УМС-эй барилгашан Г. И. Абросимов, Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэн А. А. Нагаслаев, барилгын 225-дахи управлениин хүдэлмэришэн И. И. Белых болон бусад бии.

Октябрьска районой дотоодын хэрэгүүдэй таhагай хүдэлмэрилэгшэд hүүлэй үедэ Худалдаа наймаанай байшан соо ерэжэ, одеколон, духи худалдажа абадаг «айлшадтай» мүн лэ танилсаhан байна. Магазинуудта архиин багаар худалдадаг болоходонь, уhан архиншад одеколон уудаг байна бшуу.

Советскэ райондо үйлсэ хамадаг Ф. Т. Чебунин үглөөгүүр эртэхэн муухай хубсаhатай зандаа Худалдаа наймаанай байшанда ерээд, аяар 7 шэл одеколон абаба. Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй асуудалда: «hахалаа абаад, нюур хасараа сүршэхэ, аршахада гоёл юумэ даа»,— гэжэ харюусаба. Федор Трифонович 57 наhатай болонхой. Гэбэшье архиин орондо одеколон ууха гэжэ ябаhан байна ха юм.

В. С. Агафонов Железнодорожно районhоо ерэhэн байба. «7-дохи поликлиникын врач намда энэ «Мак» гэжэ одеколон хүлдөө түрхихыем дурадхаа hэн»,— гэжэ тэрэ засагай түлөөлэгшэдтэ хөөрэбэ. Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи хүүгэдэй 4-дэхи саадай хүдэлмэришэн В. С. Овечкин гэгшэ 10 шэл одеколон hугабшаланхай, хүхюутэйхэн гэшхэлжэ ябатараа, мүн лэ милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ тайлбари үгэхэ баатай болобо.

Худалдаа наймаанай байшангай парфюмериин таhагта залуушье хүнүүд дайралдаа. Жэшээлхэдэ, 26 наhатай Ф. П. Кушнарев одеколон өөртөө абаа бэшэ, харин танилнуудайнгаа даабари дүүргэжэ ябанаб гэжэ тайлбари үгэхэдөө бэшэбэ. 28 наhатай А. А. Ветошников ахынгаа гүйлтаар одеколон абабаб гэжэ хөөрэбэ.

Эдэ хүнүүд бултадаа архи уудаг болоhон алкоголигууд гээшэбди гэжэ өөрыгөө нэрлэнэгүй. Имэ хүнүүдтэй бидэнэр бултадаа хамтын хүсөөр тэмсэхэ ёhотойбди.

Октябрьска район соо партийна, совет органуудай туhаламжаар архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлэгдэжэл байhаар. КПСС-эй ЦК-гай тогтоолhоо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа урид бүхы дээрээ архи наймаалдаг 51 магазин тоологдодог байгаа hэн. Мүнөө дээрээ 9 магазин үлөөгдөө гэхэ гү, али 5 магазин бүхэнэй 4-ниинь хаагдаhан байна. Тэдэ үлэhэн 9 магазинай 3-дань шампанска, улаан архи худалдадаг болонхой. Тиигэжэ архи багаар худалдадаг болоходо, зарим хүйхэрнүүд архи нэрэхэ гэжэ оролдоно. Районой милициин таhагай хүдэлмэрилэгшэд hүүлэй үедэ шалгалтануудые үнгэргэхэдөө, архи нэрэдэг хүнүүдые элирүүлhэн байна. Октябрьска райондо ажаhуугшад — Улаан-Үдын ТЭЦ-эй жолоошон В. П. Гришин, трикотаж гадар хубсаhанай фабрикын ашаа ашагша О. В. Чикин, пенсионерка А. А. Власова, Улаан-Үдын түргэн туhаламжын больницын сантехник А. А. Перфильев болон бусад архи нэрэжэ байтараа балшыса баригдажа, тэдэнэй хэрэгүүдынь арадай сүүдтэ дамжуулан үгтэбэ. Ажалша коллективүүдэй, коммунистнууд ба комсомолшуудай, арадай депутадуудай, бүхы олониитын хүсөөр хуушан байдалай муу муухай үлэгдэл болодог архидалга ба алкоголизмтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ зорилго хүн бүхэнэй урда табигдана гээд үшөө дахин онсолон тэмдэглэхэ ёhотойбди.

П. ГАРМАЕВ,
Улаан-Үдын Октябрьска районой дотоодын хэрэгүүдэй таhагай начальник.

С. ОЧИРОВ,
манай корр.

ЮАР. Үндэhэ яhанай илгаа гаргалгые буруушааhан, Нельсон Манделые сүлоолхэ тухай эрилтэ табиhан митинг, жагсаалнууд энэ орондо боложо үргэлжэлhоор гэжэ Йоханнесбургhаа мэдээсэнэ. Тэдэниие «номгоруулха» хэрэгтэ полици эдэбхитэй хабаадаhаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ээлжээтэ жагсаалай үедэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАhАА
ТАСС
АПН

ЗАЛАН СЭХЭ ХАРАА ШЭГЛЭЛ

Ливидэ эсэргүүгээр американ захиргаанай үүдхэжэ байhан харата муухай ябуулгые Советскэ Союзай эрид буруушаалга бүхы дэлхэйн арад түмэнэй зүгhөө халуунаар дэмжэгдэнэ. Совет правительствын мэдүүлгэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Швециин Премьер-Министр, Швециин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Түрүүлэгшэ И. Карлссонтай хэhэн хөөрэлдөөнэй үедэ США-гай hүйдхэлтэ ябуулгануудые шууд сэхээр сэгнэлгэ национальна, социальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэй КПСС-эй, Совет гүрэнэй хэлбэришэгүй hанал нэгэтэй байhые элирхэйлэн батална гэжэ гадаадын оронуудай олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд, политическэ болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад тэмдэглэнэ.

ЛИВИ. США-гай зүгhөө бандит ёhоной эзэрхэг түримхэй ябуулгада дайралдаhан тэрэнэй оронтой hаналаа нэгэдэжэ, дэмжэжэ байhанайнь түлөө Советскэ Союзда гүнзэгы талархалаа Ливиhээ ООН-до байдаг түлөөлэгшэ Раджаб Аз-Зарук мэдүүлбэ. Американ захиргаанай хуули буса ябуулгые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин, Совет правительствын эрид буруушаажа байhан ушарые Ливиин арад үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Советскэ Союзай хараа бодол Ливиин арадай нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлые, США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада шанга харюу сохилто үгэхөөр шиидэнхэй байhые бэхижүүлнэ.

Совет политика ООН-ой Уставай гол ёhонууд болон уласхоорондын эрхын хэм хэмжээнүүдые бэхижүүлхэ талаар хэлбэришэгүй шэглүүлэгдэнхэй байна.

ООН. Бэеэ дааhан байдалтай, дулдыданги бэшэ гүрэндэ шэнэ добтолго хэхынгээ урда тээ эзэрхэг түримхэйшүүлые үшөө дахин бодожо үзэхыень Советскэ Союзай шууд сэхэ уряа баадхаха байна гэжэ ООН-ой дэргэдэхи Араб гүрэнүүдэй лигиин саг үргэлжын адаглагша К. Максуд мэдүүлбэ.

СИРИ. Ливидэ США-гай зэбсэгтэ добтолго хадаа ямаршье ушар баримтануудаар сагааруулагдаха ёhогүй американ захиргаанай гутамшаг муухай hүйдхэлтэ ябуулгануудай нэгэниинь болоно гэжэ Советскэ Союз тоолоно гээд Сириин САНА гэдэг информационно агентство тэмдэглэнэ. Эдэ ябуулгануудынь уласхоорондын харилсаае улам түгшүүрилтэй болгохо, Женевэдэхи уулзалгын үрэ дүнгүүдhээ үндэhэтэй этигэл найдалые бууруулха гэhэн зорилготой байна.

США. Советскэ Союз Ливиие дэмжэнэ, США-е буруушаана гэжэ ЮПИ гэдэг информационно агентство дамжуулна. США-гай добтолго хадаа хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаае hайжаруулха этигэл найдалые hуларуулха зорилготойгоор совет-американ харилсаае зорюута улам түгшүүрилтэй болгохо үйлэ хэрэг болоно гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ М. С. Горбачев элирхэйлэн мэдүүлбэ.

СССР-эй болон США-гай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзалга үнгэргэлгэhөө арсаха гэhэн Совет правительствын шиидхэбэри имэ эрхэ байдалда ори ганса зүб алхам болоно гэжэ США-гай Эб найрамдалай соведэй гүйсэдхэхэ секретарь М. Майерсон ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлээ. Ливиие бомбодолго хадаа хоёр гүрэнэй хоорондохи үгээ ойлголсолгые буруу hүргэхын тула hүүлэй үедэ американ захиргаанай үүдхэhэн hүйдхэлтэ ябуулгануудай үшөө нэгэниинь болоно.

Франци, Инди болон ГДР-эй үргэн олониитэ американ авиациин Ливиие бомбодожо, энэ багахан орондо эсэргүү hүйдхэлтэ ябуулгануудые үүдхэжэ байhыень эрид буруушаана. Американ империализмын шэнэ гэмтэ ябуулга бүгэдэ ниитын эб найрамдал болон аюулгүй байдалда хоро хүргэхэ байна гэжэ Советскэ Союз тэмдэглэнэ.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК. Ливиин, мүн ехэ бүлэг араб болон африкын гүрэнүүдэй гүйлтаар ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседани зарлагдажа, Ливидэ эсэргүүгээр США-гай үүдхэhэн эзэрхэг түримхэй ябуулгые дары зүбшэн хэлсэжэ захалба.

Нэгэдэмэл Араб Эмирадуудhаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ М. Х. Аш-Шаали хөөрэлдөөе нээхэдээ, Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн байhан туладаа уласхоорондын эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахын түлөө онсо харюусалгатай гүрэнэй зүгhөө эзэрхэг түримхэй ябуулгаhаа, хүсэрхэлгэhөө араб оронуудай арадууд дахинаа хохидобо гэжэ мэдүүлээ. США уласхоорондын эрхын хэм хэмжээнүүдые, ООН-ой Уставые сахихала дахинаа арсаба. Американ-израилиин дарлалта мүлжэлгые араб арадуудта баадхаха гэhэн hэдэлгэhээ үшөө нэгэ араб орон хохидобо.

Ливидэ США-гай бандит ёhоор добтолгые уласхоорондын олониитэ шоо үзэн, дураа гутан буруушаана.

МАЙН НЭГЭНЭЙ УРЯАНУУД

УЛААН-БААТАР. КПСС-эй XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикые, ядерна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэниие аршалан абарха харгы зам зааhан тэрэнэй эб найрамдалта үүсхэлнүүдые МНРП-гэй ЦК халуунаар hайшаана гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай эндэ толилогдоhон Майн нэгэнэй Уряанууд соо хэлэгдэнэ.

Шэнэ общество байгуулгада Кампучиин, Лаосой ба Афганистанай ажалшадта ехэ амжалтануудые хүсэнэ, империализм болон хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр Азиин ба Номгон далайн, Африкын, Латиин Америкын, Дүтын Зүүн зүгэй арадуудай тэмсэлтэй hаналаа нэгэдэжэ байhанаа мэдүүлнэ.

Дэлхэй дээрэ буу зэбсэг бүтээн гаргалгада, мүн тэрэниие замбуулинай дайдада гаргалгада эсэргүү шиидхэхы ябуулгануудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ зэргэнүүдээ нягтаар жагсааха уряатайгаар МНРП-гэй ЦК дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэ хандаба.

Наймадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлгэ хадаа МНРП-гэй XIX съездые нэрэтэй солотойгоор угталгын шухала эрхэ нүхэсэл болохо байна гэжэ документ соо тэмдэглэгдэнэ.

СОЁЛОЙ hОНИН

ИЛЬИЧ ТУХАЙ ЗҮЖЭГ

В. И. Ленинэй түрэhөөр 116 жэлдэ зорюулан, гүрэнэй ород драматическа театрай сцена дээрэ «Кремлиин курантнууд» гэжэ зүжэг үглөөдэр, нүгөөдэр, мүн апрелиин 22-то харуулагдахаар түсэблөөтэй.

Городой хүн зонhоо гадна хүдөө нютагуудhаа захил абтана. Жэшээнь, Хүрбын ОРС-ын бүлэг хүдэлмэрилэгшэд амаралтын үдэр ерэжэ, Ильич багша тухайгаа домоглоhон зүжэгые ерэжэ хараха тухайгаа мэдүүлэн, биледүүдые захиhан байна.

— Сүлөөтэй сагаа hонёор, өөhэдтөө туhатайгаар үнгэргэхэ гэжэ оролдонобди. Март соо коллективээрээ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрта ерэжэ, «Балжин хатание» хараад бусаа hэмди,— гэжэ Хүрбын ОРС-ын начальнигай орлогшын уялгые дүүргэгшэ Р. Б. Цыдыпова хөөрэнэ.

Гадна ЛВРЗ, прибор бүтээлгын, шэлэй, авиационно заводуудай бригадануудай, цехүүдэй зүгhөө олон билет захигдаа.

М. ДАНИЛОВА.

УРАН ЗУРААШАД УРИНА, УУЛЗАНА

Манай республика дотор Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 116 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран зурагай искусствын бүхэсоюзна харалга эдэ үдэрнүүдтэ эхилэнхэй. Буряадай мэдээжэ уран зураашад Д. Дугаров, А. Казанский, К. Дульбеев, И. Стариков, бусад тус долоон хоногой туршада Улаан-Үдын промышленна предприятиин коллективүүдтэ, hуралсалай газарнуудта ошожо, hонирхолтой уулзалгануудые үнгэргэхэ, зохёохы ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ байна. Тиихэдэ хоёр бүлэг уран зураашад Ивалгын болон Зэдын районуудай ажалшадта айлшаар ошожо, hонирхолтой выставкэнүүдые дэлгээхэ юм.

Апрелиин 21-нэй, 22-ой үдэрнүүдтэ уран зураашадай мастерскойнуудай үүдэнүүд үргэнөөр сэлигдэжэ, тиишэ зурагта дуратай ш у у л ы е уриха. Зохёол бүтээлнүүд, ерээдүйнгөө зурагууд тухай хөөрэхэhөө гадна, суглараг шадай олон тоото асуудалнуудта мастерскойн эзэд харюусаха байна. Юрэдөө, бүхэроссин уран зурагай искусствын долоон хоногто зорюулагдаhан бүхы хэмжээ ябуулганууд hонирхолтойгоор үнгэрхөөр хүлеэгдэнэ.

Түрүүшын уулзалганууд, түрүүшын хараланууд болоо.

Манай корр.

В. Б. БОРСОЕВОЙ ДУРАСХААЛДА

СОВЕТСКЭ Союзай Герой В. Б. Борсоевой түрэhөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаhан хэмжээ ябуулганууд манай республикада эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэгдөө. Жэшээнь, городой түбэй библиотекэдэ «Гвардиин полковник Борсоев» гэhэн номоор уншагшадай конференци болоо. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд, номдо дуратайшуулай бүлгэмэй республиканска эмхиин эдэбхитэд, Буряадай түүхын музей энэ конференцые эмхидхээ.

Удаань М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ В. Б. Борсоевой дурасхаалда зорюулагдаhан үдэшэ үнгэргэгдэжэ, тэрэниие нюур таниха, hайн мэдэхэ байhан нүхэд — түүхын эрдэмэй доктор П. Т. Хаптаев, журналист И. И. Болдогоев гэгшэд тэндэ дурдалгын үгэ хэлээ.

Улаан-Үдын 2-дохи дунда hургуулида Борсоевой нэрэмжэтэ пионерскэ отряд бии юм. Тиимэhээ Буряадай баатар хүбүүнэй дурасхаалда зорюулагдаhан баяр ёhололой сбор тэндэ үнгэргэгдэбэ.

Буряадай түүхын музейн hанда бии байhан зүйлнүүдые хэрэглэн, Советскэ Союзай Герой, полковник Владимир Бузинаевич Борсоевой дурасхаалда зорюулагдаhан выставкые олониитын түлөөлэгшэд hонирхон хараа.

Борсоевой хүдөөлэгдэhэн газарhаа абтаhан шоройтой патрониие Львов хотынхид манай түлөөлэгшэдтэ 1969 ондо бэлэглэhэн юм.

Тиихэдэ 11-дэхи бригадын хэлхеэ холбоокой начальник ябаhан Александр Степанович Фролов (мүнөө Саратов хотодо ажаhуудаг) манай музейн хэтэ мүнхын хадагаламжада Владимир Бузинаевичай хэдэрдэг байhан плащ дамжуулаа. Энэ плащ Фроловой гарта яагаад ороhон юм гэхэдэ, иимэ ушартай. Львов шадар болоhон байлдаанай үедэ ехэ бороо оробо ха. Тиихэдэнь полкнуудай хоорондохи хэлхеэ холбоон таhарагшаб гэжэ hанаагаа зобоhон комбриг хэдэржэ ябаhан плащаа тайлаад, рациие, телефоной аппарадуудые хушаhан байгаа бшуу. Хэлхеэ холбоон заахашье таhалдаагүй. Хори гаран танкаа шатаалгаад, зуугаад сэрэгшэдээ алуулаад, фашистнууд сухариhан байна. Бригадынгаа командиртай хамта хэлхеэ холбоошод бороодо нэбтэ сохюулбашье, илалта түйлаhандаа баярлаа hааб даа. Тиигэжэ комбригай плащ хэлхеэ холбоошодто үлэшэhэн юм.

А. С. Фролов үшөө нэгэ үнэтэ бэлэг музейдэ бариа. Тэрэнь хадаа немец снарядай тэhэрдэhэндэ дайруулhан дурамбай. В. Б. Борсоев тэрэниие дайнда ото абажа ябаhан байна.

Борсоевой бригадын нэгэ полкдо алба хэhэн, мүнөө Ленинградта уран зураашаар ажалладаг Игорь Николаевич Мешков командирайнгаа портрет зуража, музейдэ үгөө. Гадна дайнай урда тээ, дайнай үедэ абхуулhан фото-зурагуудые тэрэ мүн лэ үгэлсөө.

Эдэшье, мүн үнэтэй сэнтэй бусад зүйлнүүд түүхын музейн ерээдүйн экспозицинуудта хүндэтэ hууринуудаа эзэлжэ, Эхэ оронойнгоо эрэлхэг зоригто хүбүүн, баатар сэрэгшэ тухай хөөрэхэ байха.

Т. МОЛОНОВА, музейн ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

СОЦИАЛЬНА ХАНГАЛГЫН ШЭНЭ ШАТА

Манай орон дотор социальна хангалгын программа шууд сэхэ бэелүүлэгдэнэ. hүүлэй табан жэлдэ гансал Россин Федерацида энэ зорилгоор гүрэнэй зүгhөө хэгдэдэг гаргаша 37 процент ехэ боложо, 117,5 миллиард түхэриг болоhон байна. Социальна хангалгые нарижуулан hайжаруулха тухай РСФСР-эй социальна хангалгын министр Домна КОМАРОВА хөөрэнэ.

Манай орон дотор социальна хангалтын гурим хүн зоной ажабайдалай эгээл шухала талануудта хабаатай, үтэлхэдөө, үбшэлхэдөө, ажал огто хэжэ шадахагүй болоходоо гү, али бирагүйшэг болоходоо, мүн тэжээдэг хүнөө алдахадаа эрхэтэдэй материальна талаар хангагдаха Конституцяар олгогдоhон эрхые лаб хангадаг. Ажал хэжэ шадахагүй хүнтэй гэр бүлэдэ материальна туhаламжа үзүүлхэ зуураа, энэ гурим национальна олзо оршын болон хэрэглэмжын ниитын фонднуудай хубаарилгада, улад зоной hуудал байдалые hайжаруулгада горитой нүлөө үзүүлдэг байна.

Манай орондо эхэнэрнүүд 55, эрэшүүл 60 хүрэжэ, наhанай амаралтада гарадаг гуримтай. Энэнь бусад олон оронуудайхиhаа доогуур. Жэшээнь, Австрида, Австралида, Бельгидэ, Великобританида эхэнэрнүүд 60 наhатайдаа, эрэшүүл 65 наhатайдаа, харин Исландида, Данида ба Норвегидэ эрэшүүл болон эхэнэрнүүд 67 хүрэжэ, наhанай амаралтада гарадаг байна.

Орон доторнай пенсеэр хангалгые hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри жэл бүри үнгэргэгдэдэг. Үнгэрөөшэ табан жэлдэ гансал РСФСР-тэ наhанай амаралтада гараhан, эрэмдэг болоhон ба тэжээгшэ хүнөө алдаhан 8 миллион гаран хүнэй абадаг пенсиин эгээл бага хэмжээн ехэ болгогдоо. 10 гаран жэлэй саада тээ тогтоогдоhон 6,5 миллион хүнэй «хуушанай» пенсинүүд 1985 оной ноябриин 1-hээ нэмээгдээ hэн. Арбан жэлэй саада тээ олгогдоhон «хуушанай» пенсинүүд саашадаа хоёр жэл болоод лэ нэмээгдэхэ болонхой. Ганса бэе эхэнүүдэй үхибүүдтээ абадаг тэдхэмжэнь ехэ болоо, тэрэниие түлэхэ болзор hунаагдаа. Хахад миллион шахуу ганса бэе эхэнүүдтэ тэдхэмжэ шэнээр тогтоогдоhон, мүн тэрэшэлэн олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ ба эрэмдэг үхибүүдтэй эхэнүүдтэ дүүрэн бэшэ стажтай байхадань, хүнгэлэлтэтэй гуримаар пенси шэнээр олгогдоhон байгаа. Хүдэлмэриин таhалгаряагүй стажай түлөө пенсидэ нэмэлтын хэгдэхэдэ, 3 миллион шахуу хүнэй пенсиин хэмжээн ехэ болоо.

Хүнэй туhаламжагүйгөөр ажаhуужа шадахагүй ганса бэе хүнүүд пенсионернүүдэй дунда үсөөн бэшэ. Тиин интернат-байшангууд тэдэниие хангалгын шухала аргануудай нэгэниинь болоно. Тэндэ иимэ хүнүүдтэ болбосон түхэлтэй гэр байра, hайн эдеэ хоол үгтэдэг, медицинскэ туhаламжа үзүүлэгдэдэг.

hүүлэй табан жэлдэ манай республикада 19 мянга шахуу хүнэй hууритай 126 иимэ байшан баригдаа. Харин бүхыдөө РСФСР-эй интернат-байшангуудта гүрэнэй дүүрэн хангамжа дээрэ 247,6 мянган хүн ажаhуудаг. Иимэ эмхи зургаануудта эдеэ хоол худалдажа абахын тула, бусад хэрэглэмжэдэ хэгдэдэг гаргашые 20 процент ехэ болгохо арга боломжо гүрэн түрэмнай олоо юм. Предприятинуудай ажалша коллективүүд интернат-байшангуудые шефтээ абадаг гуримтай. Иимэ байшангуудта ажаhууха эрхэ байдалые hайжаруулхын, хэрэгтэй хэрэгсэл зүйлнүүдые худалдажа абахынь тулада социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудай фондhоо мүнгэ зөөри hомолхо эрхэ тэдэнэртэ олгогдонхой.

Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагшад ба дайнда унаhан сэрэгшэдэй гэр бүлынхид тухай гүрэн түрэмнай онсо анхарал хандуулдаг. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ дайнай 1,6 миллионhоо дээшэ инвалидуудай ба ами наhаяа алдаhан сэрэгшэдэй гэр бүлынхидэй пенсидэ нэмэлтэ хэгдээ. Дайнда хабаадаhан бүхы хүнүүд врачнарай рецептээр үгтэдэг эмүүдэй үнэ сэнгэй 50 процентые түлэдэг, харин дайнай инвалидуудта эмүүд оройдоо түлбэригүйгөөр үгтэдэг. Тэрээнhээ гадна, дайнай инвалидуудта гэр байрын ба коммунальна хангалгын түлөө түлбэри хахад хэмжээтэйгээр тогтоогдонхой. Таксиhаа бэшэ городой бүхы янзын транспортаар тэдэнэр түлбэригүйгөөр ябаха эрхэтэй. Мүн тэрэшэлэн түмэр замай, далайн, гол мүрэнэй, агаарай ба автомобильна транспортаар ябахадань, тэдэнэртэ горитой хүнгэлэлтэ хэгдэдэг. Дайнда унаhан сэрэгшэдэй гэр бүлынхидтэ, мүн наhа бараhан дайнай инвалидуудай hамгадта элдэб янзын хүнгэлэлтэнүүд баhал хараалагданхай.

Эдэ бүлэг хүнүүдтэ бусадшье хүнгэлэлтэнүүд хараалагданхай. Жэшээнь, hүүлэй табан жэлэй туршада 450 мянган инвалид санатори, пансионы ба амаралтын байшан ошохо хүнгэлэлтэтэй путевкэнуудые абаhан байна. Эдэл жэлнүүдэй туршада дайнай 121,7 мянган инвалидуудай, ами наhаяа алдаhан сэрэгшэдэй гэр бүлынхид гэр байрынгаа эрхэ байдалые hайжаруулаа. Тэдэнэртэ 138,4 мянган автомобиль түлбэригүйгөөр гү, али ехэ бууралтатайгаар гүрэн түрын зүгhөө үгтэдэг байна.

Ажаллажа шадаха пенсионернүүдэй дуратай ажалаараа шадалайнгаа зэргээр хүдэлхын тулада орон дотор боломжо бүхы юумэ хэгдэдэг. Хүдэлдэг пенсионернүүдэй тоо жэлhээ жэлдэ олошорно. Жэлэй туршада наhанай амаралтада гараhан хүнүүдэй хахад хубиинь 1980 ондо ажал ябуулгаяа үргэлжэлүүлээ hэн. Нёдондо пенси олгогдоhон хүнүүдэй 60 гаран процентнь хүдэлжэ байгаа. Хүдэлдэг пенсионернүүдые материальна талаар урмашуулха гурим мэнда бии. Пенсионерэй ямар бүлэгтэ хабаатай байhанhаань — хүдэлмэришэн, алба хаагша гү, али инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ байhанhаань дулдыдан, тэрэнэй хүдэлхэ үедэхи пенсинь 50-hаа 100 процент хүрэтэр түлэгдэхэ.

Юрын үйлэдбэриин эрхэ байдалда хүдэлжэ шадахагүй хүнүүдэй хүдэлхынь тула Совет гүрэн үргэн ехэ арга боломжонуудые мүн лэ олгодог. Инвалидуудай хүдэлхэ тусхай предприятинууд байгуулагдаhан хай. Мүнөөдэрэй байдалаар РСФСР-эй 1250 гаран ниитэ предприяти, цех болон участогууд хүдэлнэ. Тэндэ медигүүдэй си үргэлжын адаглалга доро тусхай эрхэ байдалда 125 мянган хүн хүдэлдэг байна.

Гэртээ байгаад ажал хэхэ ябадал мэнэйда олон. Росси Федерацида 188 мянга шахуу хүн гэртээ байгаад хүдэлдэг.

КПСС-эй Программын шэнэ найруулга дотор социальна хангалгые саашадань хүгжөөхэ гээд хараалагданхай.

(АПН).

Буряадай багшанарай институдай дэргэдэхи студентнэрэй «Байгалай долгинууд» гэжэ ансамбль шэнэ программа бэлдэжэ байна. Зураг дээрэ: хатаршадай бүлэг. С. ИЛЬИНЭЙ фото.

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ

Нэрэнүүдые шэнжэлдэг языкознаниин нэгэ hалбари болохо ономастика гээшэ hүүлэй арбаад жэлнүүдтэ дэлхэйн эрдэмтэдэй ехэ анхарал татадаг, эдэ асуудалнуудта зорюулагдаhан томо томо шэнжэлгэнүүд хэгдэдэг болонхой. Ономастикын шэнжэлгэнүүд хадаа арад зоной уг гарбал, тэдэнэй бүридэл, түүхэ болон эрхилдэг ажал, дэлэ бэшэгыень тодорхойлхо хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай байха юм. Монгол хэлэнүүдтэ, тэрэ тоодо буряад хэлэндэ иимэ эрдэмэй хүдэлмэринүүд эдэбхитэйгээр хэгдэнэ. Географическа нэрэнүүд болон хүнэй нэрэнүүд тухай бэшэгдэhэн хэдэн номууд, бүридхэгдэhэн тусхай согсолборинууд, олон тоото статьянууд хэблэгдэнхэй. Буряадай филиалай хэлэ, бэшэгэй таhагта, Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй буряад хэлэ, бэшэгэй кабинедтэ энэ талаар шэнжэлгэнүүд хэгдэдэг, суглаан хуралдаанууд үнгэргэгдэдэг юм.

А. А. Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй университедэй дэргэдэ «Байгал шадарай ономастика» гэhэн ээлжээтэ научна конференци мэнэ hая болобо. Конференцидэ Эрхүү болон Улаан-Үдэ хото городуудай эрдэмтэд хабаадаа.

Университедэй хэлэ, бэшэгэй факультедэй декан Н. Г. Баканова оролто үгэ хэлэжэ, конференциие нээбэ. Тиихэдээ университедтэ хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат А. Г. Митрошкинагай хүтэлбэри доро суглуулагдаhан ономастическа материалнууд болон хүдэлмэринүүд тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Доцент А. Г. Митрошкина буряад нэрэнүүдэй түүхын хүгжэлтын асуудалнуудта өөрынгөө элидхэл зорюулаа. Мүн энэ университедэй багша, түүхын эрдэмэй кандидат В. В. Свинин Байгал шадар оршодог нютаг, газар уhанай болон хүн зоной нэрэнүүд, баруун буряадуудай эртын уг гарбал, эрхилдэг ажалайнь түүхэдэ ямар удха шанартайб гэhэн hонирхолтой элидхэл хээ.

Хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор В. И. Рассадин Аха мүрэниие зубшан оршодог газар нютагуудай нэрэнүүдэй яагаад бии болоhон тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэжэ, сугларагшадай анхарал хандуулаа. Түүхын эрдэмэй кандидат Д. Д. Нимаевай элидхэл соо түүрэг болон монгол арадуудай этническэ асуудалнууд харуулагдаhан байна. Ниитын эрдэмэй институдай аспирант Л. Б. Бадмаева В. Юмсуновай түүхэ бэшэгэй зарим нэгэ асуудалнууд тухайда элидхэл соогоо хөөрэбэ.

Хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидадууд Л. В. Шулунова, Н. Б. Дугаров гэгшэдэй элидхэлнүүд, мүн буряад ономастикын шухала асуудалнуудта зорюулагдаhан байгаа.

Н. БУДАЕВ.

СПОРТ ТОБШОХОНООР

БАСКЕТБОЛ. Спортын бүлгэмүүд болон клубуудай эхэнэрнүүдэй командануудай дунда баскетболоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдын индустриально - багшанарай техникумэй спортзал соо эхилбэ.

Энэ мүрысөөн юугээрээ hонирхолтойб гэхэдэ, БАМ-ай Буряадай участогай хото городуудай, hуурин тосхонуудай суглуулагдамал команда түрүүшынхеэ хабаадажа байна. Нэгэ дүхэригэй дүүрэхэдэ, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха дүрбэн команда элирүүлэгдэхэ. Эдэнэй хоорондо үнгэргэгдэhэн наадануудай дүнгүүдээр чемпион тодоруулагдаха байна.

Түрүүшын гурбан наадан үнгэргэгдөө. «Спартагай» баскетболист басагад авиационно заводой түлөөлэгшэдые 53:42 тоотойгоор шүүбэ. 1985 ондо Буряадай АССР-эй чемпион болоhон «Труд» бүлгэмэй команда «Буревестнигэй» баскетболистнуудые 68:45 тоотойгоор шүүгээ. БАМ-ай Буряадай участогай түлөөлэгшэд хүүгэдэй спортын 5-дахи hургуулиин командые 62:44 тоотойгоор илаба.

ФУТБОЛ. «Тэрэнгиин» шанда хүртэхын түлөө Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлэлгын нэмэл мүрысөөн үргэлжэлhөөр.

Ээлжээтэ наадада прибор бүтээлгын нэгэдэлэй футболистнууд Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадай командада 1:3 тоотойгоор шүүгдэшоо. «Буревестник» «Звездае» — 4:1, ЦКК-гай командые 7:0 тоотойгоор илаhан байна. ЛВРЗ-гэй спортклубай түлөөлэгшэд транспортын «Локомотивые» — 3:1, авиационно заводой «Забайкалецые» 3:2 тоотойгоор булижа гараба.

С. РАДНАЕВ, ВСГИК-гай студент.

БҮРИДЭЛДЭ ОРОБО

ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Залуу гварди» гэжэ хэблэлэй шанда хүртэхын түлөө санын уралдаагаар «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй соведэй мүрысөөн Кемерово хотодо болобо.

РСФСР-эй, Украинын, Казахстанай, Москва болон Ленинград хотонуудай 26 областной соведэй суглуулагдамал командануудай мүрысөөндэ хабаадаhан байгаа.

Зүүн Сибириин технологическа институдай суглуулагдамал команда спортивна клубуудай дундаhаа наймадахи, областной соведүүд соохоо юhэдэхи hуури эзэлбэ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Зүүн Сибириин технологическа институдай инженерно-экономическа факультедэй 3-дахи курсын студентка, спортын мастерта кандидат Юлия Зайцева 1987 ондо үнгэргэгдэхэ Бүхэдэлхэйн студентнэрэй убэлэй наадануудта хабаадахын тула «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаа.

Тус факультедэй студентка Ирина Жилина, техническэ мэргэжэлэй 1-дэхи училищиин hурагша Артем Соболев «Буревестник» бүлгэмэй Росси соведэй залуушуулай суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаhан байха юм.

Ал. ЦЫПЫЛЭ, Зүүн Сибириин технологическа институдай спортклубай түрүүлэгшэ.

ДААМАЙ hОНИН

Алтайн даамаар (шатар) Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хото городуудай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Тувын АССР-эй ниислэл — Кызыл хотодо болобо.

Улаан-Үдын 42-дохи дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагша Татьяна Курмаева hүбэлгэн бэрхээр наадажа, басагадай дундаhаа нэгэдэхи hуури эзэлээд, спортын национальна зүйлнүүдээр РСФСР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ.

Даамаар бүхэсоюзна мүрысөөн Баку хотодо болобо. Спартак бүлгэмэй Буряадай областной соведэй, Улаан-Үдэ хотын хүүгэдэй спортын 5-дахи hургуулиин нэгэдмэл команда энэ мүрысөөндэ хабаадаhан байгаа.

Юрын даамаар наадагшадай дундаhаа Александр Балдаев, Бата Эрдынеев гэгшэд 104 хабаадагшад соохоо 6—10-дахи hууринуудые хубаалдаба.

Уласхоорондын даамшад соохоо спортын мастерта кандидат Дари-Сурэн Норбоева эдэбхитэй hайнаар наадажа, басагадай дундаhаа түрүү hуури эзэлбэ. Буряадай даамшад 16 команда соохоо дүрбэдэхи hуурида гараhан байха юм.

Гэгээрэлэй министерствын спортын hургуулинуудай дунда даамаар бүхэсоюзна мүрысөөн Евпаторидо үнгэргэгдэбэ. Манай республикын түлөөлэгшэд 22 команда соохоо долоодохи hуури эзэлээ.

Улаан-Үдын 49-дэхи hургуулиин 7-дохи классай hурагша Жаргал Дагбаев амжалта түйлаба. Швейцарска гуримаар наадахадаа, тэрэ 9-hөө 5,5 очко абажа, 120 даамшад соохоо зургаадахи hуури эзэлhэн байна.

С. АФАНАСЬЕВ.

НҮХЭД ЁhОНОЙ...

Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри физкультура болон спорт ниитэ арад зоной ажабайдалда улам үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

Баргажанай болон Хурамхаанай районуудай партийно-комсомолой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда спортын элдэб зүйлнүүдээр нүхэд ёhоной уулзалга hаяхан үнгэргэгдөө.

Партиин райкомой секретарь В. И. Будаевай хүтэлбэрилhэн Хурамхаанай районой командануud волейболой, баскетболой, шатарай мүрысөөнүүдтэ илалта түйлаhан, харин столой теннисэй наадада шүүгдэhэн байха юм.

Манай корр.

ЭДЭБХИТЭД ОЛОШОРОГ ЛЭ

Эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдаалгын барилдаагаар районой түрүү hуури эзэлхын түлөө нэмэл мүрысөөн Загарай тосхондо болобо. Районой соёлой байшангай сцена дээрэ гурбан үдэр соо hонирхолтой, шанга тэмсэл боложо, сугларагшадай анхарал ехээр татаа. 15 командын 150 гаран эдир барилдаашад гол шанда хүртэхын түлөө мүрысэhэн байна.

— Залуу мэргэжэлтэдэй хүдэлхэеэ ерэhэнhээ хойшо манай район дотор дүрэ буляалдаалгын барилдаан үргэнөөр хүгжөөгдэжэ байнхай,— гэжэ Шпалозаводской дунда hургуулиин физкультурын багша РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник В. Л. Ивахинов хөөрэнэ.— Энэ хадаа ехэ эдэбхитэн В. Н. Калинкинай эмхидхэжэ байhан гурбадахи мүрысөөн болоно. Манайда онсо ооhэдын мэргэжэл шадабаритай, гоё hайхан арга дүрэтэй, гаhар хүсэтэй барилдааша хүбүүдэй урган гараха байhанда найданабди.

Үнэхөөрөөшье, районой хүтэлбэрилэгшэд hургуулинуудта, предприятинуудта физическэ культура болон спортые хүгжөөлгэдэ горитой анхаралаа хандуулдаг. Тус райондо олониитын дунда спорт хүгжөөлгэ үндэр хэмжээндэ табигданхай. Тиимэhээ спортын үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха ехэ арга боломжонууд бии.

Загарайн дунда hургуулиин hурагшад — хибэсэй эзэд — эдэбхитэй hайнаар барилдажа, командаараа түрүү hуури эзэлээд, дээрэ хэлэгдээшые баталhан байха юм. Авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортклубай эдир барилдаашад — хоёрдохи, харин «Динамын» түлөөлэгшэд гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Арюун Цыренжапов (Загарай) эрхим hайн арга дүрэтэй байhанайнгаа түлөө нютагай спортын hургуулиин тогтооhон тусхай шанда хүртөө.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр К. Сизых (ДЮСШ-7), Л. Ширабжалсанов, В. Богатуев, И. Русин, В. Писарев (бултадаа «Динамаhаа»), А. Цыренжапов, И. Тюменцев, Е. Тугаринов, аха дүүнэр Батуринууд (бултадаа Загарайhаа), В. Югодуров, Ц. Цыбиков (хоюулаа Захааминhаа), Е. Красивых, И. Байцуров, Ю. Штоколов, (бултадаа «Забайкалецhаа»), илалта түйлажа, нэмэл мүрысөөнэй чемпионууд болобо.

— Энэ мүрысөөндэ хоёрдохёо хабаадажа байнабди. Тэрэниие эмхидхэлгэ намда ехэтэ hайшаагдаба. Ушарынь юуб гэхэдэ, районой түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ значогуудые, хабаадагшын билет, мүрысөөнэй программа барюулхыень ондоо тээ хараагүйб. Эгээл тиимэhээ эдэбхитэдэй улам олошорхыень хүсэнэб,— гэжэ «Забайкалец» спортклубай тренер В. Ж. Ангархаев мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо тэмдэглэбэ.

В. СЫДЕЕВ.

Редактор Р. Б. ГАРМЛЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хүнэй аша туhа хараада абаха» — түрүү бэшэг. «Үглөөдэр — Коммунис субботник» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Хабарай тарилга-86». «Эхилхын урда тээхэнэ» — П. Натаевай статья. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — промышленна предприятинуудhаа абтаhан тобшо мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». «Шэнэлэн хубилгалгын оршон байдалда». КПСС-эй Улаан-Үдын Октябрьска райкомой пленум дээрэhээ Б. Цыремпиловэй хэhэн тэмдэглэлнүүд». «Хойто-Муяын тоннелиин барилга дээрэ», «Сэхынгээ замда гарахамнай» — В. Медведевэй статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Ургалта үгы, унаха сагынь болоо» — А. Коротаевагай статья. «Арадай дуунай сууряан» — Е. Жарковагай корреспонденци. «Бүмбэрсэг дэлхэйдэ юун болоноб?»

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Түрэл хизаарни, Байгалайм үмэнын нютаг» — байгаали тухай материалнуудай суглуулбари.

СПОРТЛОТОНУУДАЙ ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай апрелиин 13-да үнгэргэгдэhэн 15-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«45-hаа 6-ень тааха спортлото»: 1.126.855 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (44 карточка) таагшад — 1.973 түхэриг, дүрбэн номер (3.073 карточка) тааhан хүнүүд — 33 түхэриг, гурбан номер (49.934 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 6.647.757 билет ороо. Табан номер (30 карточка) тааhан хүнүүд — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (7.807 карточка) таагшад — 98 түхэриг, гурбан номер (231.203 карточка) тааhан хүнүүд 4 түхэриг абаха.

Спортлотонуудай 15-дахи тиражай шүүбэринүүд апрелиин 28-hаа майн 28 болотор түлэгдэхэ. (ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Ан амитадай аймагта». 10.45 — «Мертвый сезон». 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.55 — Шэнэ hонин. (13.00 хүрэтэр). 15.30— Шэнэ hонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.20 — «Ород хэлэн». 16.50 — Хүгжэмтэ уулзалганууд. 17.35 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.55 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.10 —КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Тарбагатайн партийна организацинуудай хүдэлмэри тухай. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Трофимов дамжуулгада хабаадаха. 18.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.15 — Социально-экономическа зорилгонуудые бэелүүлгэдэ залуу мэргэжэлтэдэй дүүргэдэг үүргэ тухай. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.05 — Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 20.25 — «Таможня» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Е. Светланов. Духовой инструментнүүдэй квинтет сюитэ гүйсэдхэхэ. 22.45 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. ЧССР-эй ба США-гай суглуулагдамал командануд. 23.30 — Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Канадын ба СССР-эй суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10,35 — Географи. 8-дахи класс. 10.05, 13.10 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай hурагшадта физикэ. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 13.40 — А. П. Чехов. «Три сестры». 14.40 — Киножурнал. 15.10 — «Хүн, Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 15.55 — Шэнэ hонин. 17.55 — Бүхэсоюзна ба уласхоорондын конкурснуудай лауреадуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Танзиля» — телеочерк. 19.25 — Д. З. Жалсараевай болон Ч-Р. Намжиловай шүлэгүүдээр найруулагдаhан дуунууд (буряадаар).

Москва. 20.05 — «Зимбабве» — телеочерк.

Улаан-Үдэ. 20.25 — «Гигант» — телефильм.

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.15 — «Дэлхэйн хүгжэмтэ соёлой жасаhаа». 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй композиторнуудай VII съездэ хабаадагшадай концерт.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-01402. Заказ № 91. Индекс 04609